

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čekovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

Tiskarna sv. Cirila ob svoji 50 letnici Slomščeku!

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru praznuje v letu 1935 petdesetletnico svojega obstoja.

Te dni je imelo načelstvo in nadzorstvo tiskarne skupno sejo. Na tej seji je bilo sklenjeno, da poleg običajnih proslav da tiskarna sv. Cirila za svoj jubilej na razpolago vse potrebno, da se organizira med vsemi Slovenci kjerkoli prebivajo, zbiranje podpisov na prošnjo za beatifikacijo Slomščka.

Pripravljalni odbor za evharistični kongres, ki se je vršil v Mariboru dne 7. in 8. septembra t. l., je ostal naprej ter bo prevzel podrobno delo pripravljanja in zbiranja podpisov.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, ki je naše odlično katoliško in narodno podjetje, ni mogla dati svojemu narodu lepšega spominka svoje petdesetletnice.

Ko ta sklep objavljamo, in sporočamo javnosti, že vabimo:

Leta 1935 vsi Slovenci podpišite prošnjo za beatifikacijo Slomščka!

Vojna? Ne!

Vprašanje, ki je postavljeno v naslovu, je zadnji čas zatrepetalo na ustnicah premnogih ljudi. Dogodki, ki so se dogodili, so mnogim sprožili pred očmi privid vojne in njenih grozot, k čemur je pripomogla dvajsetletnica početka svetovne vojne. Privid se ni uresničil ter se tudi tako kmalu ne bo. Nobeden narod noče vojne. Nobena država in nobeden državnik ne more riskirati vojne, ker se boji odgovornosti in ker ga plaši negotovost izida. Ako bi se ne bile pred začetkom svetovne vojne osrednje sile z Nemčijo na čelu zibale v varljivem upu zmage, bi ne bile začele riskantne krvave tekme, ki so jo zgubile. Vsi državniki, ki se zavedajo svoje velike odgovornosti, delujejo v službi miru ter se vestno trudijo, da poravnajo vsak spor, ki moti mirno sožitje med narodi in državami, ter da zatrejo vsako vojno nevarnost. Ker vsakogar zanima, ali in kje je v Evropi kakšna morebitna vojna nevarnost, prinašamo v naslednjem poučen in pregleden članek uglednega lista »Journal de Geneve« (Ženevski list), ki objavlja o tem ta-le razmišljanja:

»Slabo živimo. Gospodarska stiska potiska vse narode z dneva v dan v še hujše težave. Politična napetost, ki prehaja iz ene dežele na drugo, gospodarsko stanje še bolj slabša. Kamor pogledamo, povsod nezaupanje, sovražnost, strah, sumničenja in groznje. Evropa je zapadla splošni dušni bolezni. Le tako je mogoče, da 16 let po vojni, ki je prav za prav prava povzročiteljica večine naših težav, zopet nastajajo misli in govori o vojni, ne da bi se kdo temu resno protivil. Če pa čisto mirno in trezno premislimo, bomo pa videli, da ni tolikšne nevarnosti za vojno, kakor se bojimo. Toda vkljub temu plava po zraku

misel za vojno. Najboljše zdravilo za to bolezen je torej, da razkrojimo dele, ki jo sestavljajo.

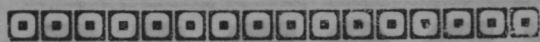
Niti Anglija, niti Francija, ni Španija, ne Belgija, ne Nizozemska, ne Švica, niti skandinavske, niti baltske države, niti Portugalska, niti Grčija niso nevarne evropskemu miru. To je tako očitno, da ni treba niti dokazovati. Kaj pa Italija? Tudi Italija ni nevarna za mir. Res, da je fašizem silno nacionalističen in da Mussolini rad poveljuje smodnik in strojnice in da se tudi ni ustrašil poslati oborožene armadne zборе na severno mejo, da podpre svojo politiko. Toda ne smemo prezreti, da gre pač le za politiko. Drugače Italija nima prav nobenega interesa, da bi izzvala vojno, ki bi jo drago stala in bi bila za njo jako nevarna. Še bolj nevarna bi seveda bila vojna za fašizem. Sicer pa, kdo ne pozna izredne prožnosti italijanske diplomacije. Tudi Mala zveza ni prav nič bojevita. Že iz enostavnega razloga, ker predstavlja konservativno silo v srednji Evropi in so vse tri države, ki jo sestavljajo, zadovoljne, da so se uresničile njihove nacionalne težnje. Zgrabile bi za meč le, če bi morale braniti svoje meje. V popolnoma enakem položaju je Poljska, ki zahteva le eno: da jo sosedi puste v miru živeti v mejah, ki jih je dobila v mirovnih pogodbah. Tudi sovjeti v boljševiški Rusiji ne kažejo nobenega interesa, da bi z vojno spreminjali svoj položaj v Evropi. Imajo prepolne roke težav na drugih krajih.

Poglejmo zdaj še skupino, ki jo predstavljajo premagane države: Nemčija, Avstrija, Madžarska, Bolgarija. Predvsem je treba tudi v tej skupini dobro razlikovati. Niti Avstrija, niti Bolgarija si ne želita vojne. Vendar pa Avstrija, kar bomo takoj videli, predstavlja edi-

no resno nevarnost za evropski mir. Ni pa ona sama za to odgovorna. Ni njena volja, da se bojuje. Vzrok je njen zemljepisni položaj. Kar se tiče Madžarske, je njen slučaj bolj zapleten. Vendar tudi ona ne more misliti na vojno, ker bi bila takoj pomandrana. Res pa je, da Madžarska vzdržuje miselnost in se poslužuje metod, ki so za mir nevarne. Da bi zadostila svoji jezi in svojim težnjam, je vedno pripravljena podpirati vsako politiko, ki bi utegnila zanesti v srednjo Evropo nemir in razkroj. Z eno besedo: Madžarska je vsak čas pripravljena, da se da okužiti od Nemčije, čeprav tudi ona popolnoma ne zaupa nemški osvajalnosti. Ako vse prav premislimo, je edini element nemira v Evropi Nemčija. Okrepilo se je gibanje zlasti, odkar jo trese mrzlica narodnega socializma. Pa tudi glede Nemčije je treba dobro razlikovati.

Nevarnost za vojno ne obstoji na francosko-belgijski meji. Prav malo se je bati, da bi Nemčija nenadoma napadla svoje sosede na zapadu. Predobro se zaveda, da bi v tem slučaju stala tudi Anglija ob Renu. Na poljskih mejah je položaj že bolj negotov. Znani koridor pač ostane sporno jabolko, pa naj kdo reče karkoli. Vendar pa je zadnji čas Nemčija spremenila proti Poljski svoje ravnanje in sklenila za 10 let mirovno pogodbo. Deset let pomenja že mnogo, da se Evropa privadi na mir. Sicer pa se vedno bolj kaže, da so med Poljsko ter Nemčijo v bodočnosti mogoče najrazličnejše kombinacije.

Ostane Avstrija in tu je nevarnost. Zakaj? Zato, ker se v tem delu Evrope križajo važni interesi enih in drugih. Nemčiji gre za vprašanje ugleda. Potem Nemci prav dobro vedo, da Avstrija pomenja slabo točko evropske politike in da onstran tirolskih meja ne bodo našli, kakor na vzhodu in zapadu, armadnih zborov in neosvojljivih trdnjav. Za

Kraljeve slike.

Slika Nj. Vel. kralja Petra II. v velikosti 23—31 cm, ki jo je naslikal Božidar Jakac, je že gotova in se jo dobi za ceno 15 Din v

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Italijo je neodvisna Avstrija okop, ki v primerni razdalji drži Nemčijo in njen politični ter gospodarski vpliv. V zvezi z Madžarsko ji je Avstrija ugodna prilika, ki omogoča delati veliko politiko. V očeh Francije je neodvisna Avstrija element ravnovesja, brez katerega bi poprusena Nemčija zavladovala Evropi od Severnega do Jadranskega morja in v smeri Donave prav do Črnega morja. Ko bi Avstrija zdrsula pod italijansko pokroviteljstvo, bi Jugoslavija bila najgloblje užaljena, istočasno bi bili ogroženi njeni bitni politični interesi. Za celotno Malo zvezo bi končno Avstrija, če bi se znova združila z Madžarsko pod dinastijo Habsburgovcev, ali pa pod

italijanskim protektoratom, pomenjala najresnejšo nevarnost in trajno agitacijo proti obstoječemu stanju.

Ako torej z mirnim očesom pregledamo položaj v Evropi, vidimo, da se v resnici najšibkejša točka nahaja v osrednji Evropi, in sicer na ozemlju Avstrije in Madžarske, kjer se srečujejo najbolj nasprotni interesi. Edino tu bi se utegnila vneti vojna iskra, ki bi zajela v hipu vso Evropo.

Iz tega je treba napraviti jasen sklep. Ker je skupna nevarnost v Podonavju, potem je nujna zahteva, da vse države, ki so si sveste svoje odgovornosti pred narodi in zgodovino, s skupnim naporom ozdravijo to bolečo rano Evrope. Toda kako? S sporazumno in skupno akcijo Italije, Male zveze, Avstrije ter Madžarske, kateri naj se pridružita še tudi Francija in Anglija. Ne gre, da bi hoteli uresničiti nekaj, kar se uresničiti ne da, kakor na primer, da bi se ustreglo madžarskim revizionističnim težnjam. Toda treba je s primernim taktom ozdraviti napeto ozračje v tem delu Evrope in zblížati narode ter jim pomagati predvsem na političnem in gospodarskem polju. Le tako bo mogoče učvrstiti mir v Podonavju. Brez miru v Podonavju pa tudi ni miru v Evropi.

V NAŠI DRŽAVI.

Odstop pravosodnega ministra. Minister za pravosodje Boža Maksimovič je poslal predsedniku vlade g. Uzunoviču pismo, v katerem mu sporoča, da odlaga svoje mesto kot minister za pravosodje. Predsednik vlade je sprejel ostavko. — Vodstvo pravosodnega ministrstva je poverjeno dr. Dragotinu Kojiču, kmetijskemu ministru.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Balkanska zveza je pričela zborovati dne 30. oktobra v turški prestolici v Ankari pod predsedstvom grškega zunanjega ministra Maksimosa. Navzoči so bili: turški zunanji minister Tefvik Ruždi bej, romunski zunanji minister Titulescu in pooblaščen jugoslovanski minister dr. Purič v zastopstvu zunanjega ministra Jevtiča. Uvodoma je Maksimos podal daljše poročilo o sklepih beograjskega sestanka Balkanske zveze ter nazadnje strnil glavne smernice, o katerih se je razpravljalo v Beogradu, v 4 točke, ki predstavljajo delovni program Balkanske zveze v mednarodni politiki za prihodnjo bodočnost. Te točke so:

1. Nedotakljivost pogodbe Male zveze, pogodbe Balkanske zveze in vseh dogovorov, ki izvirajo iz njih.

2. Nujno potrebno je, da v duhu miru in utrditve vse države brez izjeme sodelujejo in po svojih močeh iskreno pripomorejo, da se ugotovi odgovornost za atentate, zaradi katerih trpi vsa Evropa. Višek cele vrste atentatov je bil marsejski umor kralja Aleksandra in francoskega zunanjega ministra Barthouja. Sodelovanje med državami mora biti takšno, da bo omogočilo osvoboditi celo Evropo teh morilcev; zato naj bi poseb-

na oblast skrbela za to, da se onemogoči ponovitev takšnih nesreč.

3. Balkanske države poudarjajo, da bodo tudi v bodoče pospeševale politično zblížanje in sodelovanje v pravcu, kakršna je bil v trenutku, ko sta bila umorjena jugoslovanski kralj in francoski zunanji minister.

4. Balkanska zveza bo ostala zvesta načelom, ki sta jim vedno sledili obe žrtvi in ki obsegajo edinstvo Jugoslavije, ojačenje Male antante in Balkanske zveze ter nedotakljivost mej.

Prvi del nove avstrijske ustave je bil uveljavljen s 1. novembrom. Letos 1. maja je bila razglašena nova avstrijska ustava, ki temelji na načelu stanovske ureditve. S 1. novembrom je bil uveljavljen prvi del ustave. Imenovani so bili člani državnega, gospodarskega in kulturnega sveta, skupaj 160 oseb. V državnem svetu prevladujejo člani Heimwehra, v kulturnem kršč. socialci. Po političnem mišljenju je približno ena tretjina novih državnih svetnikov nevtralna (brezbarvna), ostali so imenovani v enakem številu iz vrst Heimatschutza in krščanskih socialcev.

Novi deželni glavarji v Avstriji. Za deželnega glavarja Štajerske je imenovan bivši vodja patrijotične fronte Stepan. Koroški deželni glavar general Huelgert je imenoval dne 2. novembra vlado in koroški deželni odbor.

Madžarski predsednik vlade na potovanju. Predsednik madžarske vlade Gömbös je odpotoval v Rim v soboto 3. novembra. En dan se je mudil na Dunaju, kjer se je sestel s kancelarjem dr. Schuschniggom in avstrijskim zunanjim ministrom Berger-Waldeneggom, s katerima je razpravljalo o gospodarskih vprašanjih med Madžarsko in Avstrijo. V Rimu se bo sestel z Mussolinijem in z državnim podtajnikom Suvichom. V Budimpešto se bo vrnil najkas-

neje 12. novembra, nakar bo poročal zunanjemu odboru parlamenta o uspehih svojih pogajanj v Varšavi, na Dunaju in v Rimu. Po nekaterih obvestilih bode Gömbös po obisku v Rimu odšel tudi v Berlin. Ni tudi izključeno, da ne bi Gömbös potoval v Berlin naravnost iz Rima. V madžarskih političnih krogih izjavljajo, da bo sedanje Gömbösovo potovanje v Rim kakor tudi v Berlin svetovnega političnega pomena. Gömbös se bode po naročilu Mussolinija pogajal s Hitlerjem o bodočem razmerju Nemčije in Avstrije ter bode imel s pristojnimi nemškimi zastopniki tudi razgovore o gospodarskih vprašanjih, ki se tičejo Nemčije in Madžarske in so nujno potrebna razčiščenja. Pogajal se bo s Hitlerjem po Mussolinijevem naročilu tudi o odnošajih Italije z Nemčijo.

Francoski izredni vojni kredit za leto 1935 bo znašal v celoti 1.110.000.000 frankov.

Združene ameriške države za javna dela in omejitve brezposelnosti. Javna uprava dela v Združenih ameriških državah se bavi v očigled brezposelnosti z velikim načrtom, po katerem bi se v teku petih let izvedla razna javna dela za 12 milijard dolarjev. Sedem milijard dolarjev naj bi se porabilo za javne zgradbe, pet pa za zgraditev lastnih domov. Kapital za izvedbo teh del naj bi se po dosedanjih načrtih zbral na podlagi dolgoročnih posojil po 2,4 milijarde dolarjev na leto, ki bi jih dale zvezne rezervne banke. Na ta način bi se istočasno tudi koristno naložili v bankah zamrznjeni krediti v višini 12 milijard dolarjev. Vlada Zedinjenih držav Sev. Amerike se glede na prihajajočo zimo in na naraščajoče izdatke za podpore tembolj prizadeva, da bi nadomestila podpiranje brezposelnih s preskrbo obče koristnega dela.

Kralj Sijama (v Aziji za Indijo) se je odpovedal prestolu. Vzrok odstopa je naslednji: Med kraljem na eni strani in vlado ter parlamentom na drugi strani je nastal spor. Stari običaji so dajali kralju pravico, da sam razpolaga z življenjem in smrtjo svojih podanikov. To pravico je kralj dal edino v izjemnih slučajih vojaškim poveljnikom ali podkraljem v oddaljenih deželah. Določba kazenskega zakonika pravi, da mora kralj potrditi smrtno obsodbo. Siamska vlada, ki ji predseduje Phya Bahol, je predložila poslanski zbornici zakon, ki izpremirja to določbo. Poslanska zbornica je zakon sprejela. Kralj ni hotel potrditi tega sklepa in se je postavil na stališče, da gre za odpravo starega običaja, glede katerega se mora izreči vse ljudstvo, in sicer s plebiscitom ali z volitvami. Ker je poslanska zbornica zavrnila kraljev predlog, se je vladar odpovedal prestolu.

Pri želočnih težkočah, zgagi, zmanjšanjem občutku za tek, zapeki, pritisku na jetra, tesnobi, tresenju udov, zaspanosti, povzroči kozarec »Franz Josefove« grenčice takojšnje poživljanje zastale prebave. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel slave »Franz Josefove« vode kot važen pripomoček proti griži kakor tudi želočnim obolenjem, ki nastopajo v zvezi z mrzlico. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

PO SVETU KATOLIŠKEM

Vračajo se v katoliško cerkev. Socialni demokratje so svojčas vprizorili v Avstriji gonjo zoper katoliško cerkev ter pozivali ljudi na odpad. Temu pozivu se jih je odzvalo precejšnje število, zlasti na Dunaju. Povečini so to bili delavci, ki niso pravzaprav vedeli, za kaj gre, marveč so slepo sledili brezvestnim voditeljem, ki so jih na ta način osleparili za vero. Ista stvar se sedaj ponavlja, samo z drugega stališča. Sedaj narodni socialisti hujskajo proti katoliški cerkvi, češ, da ni nemška, ter pristopajo k nemškim protestantom. Obojni socialisti: rdečkasti (socialni demokratje) in rjavi (hitlerjevci) izrabljajo na nedopusten način vero kot sredstvo za svoje politične cilje. Kar očitajo katoličanom, to uganjajo sami: tako vedno in povsod ravnajo bodisi meščanski, bodisi socialistični svobodomislci. Ko je v Avstriji po ponesrečenem socialističnem ustanku meseca februarja letošnjega leta se zrušila diktatura socialističnih voditeljev nad delavci, so slednji svobodnejše zadihali ter začeli treznejše misliti. Mnogi izmed tistih, ki so vsled terorja brezbožnih in brezvestnih voditeljev cerkvi obrnili hrbet, so se vrnil, drugi se vračajo. Kakor poroča vatikanski list »Observatore Romano«, se v Avstriji vedno bolj širi pokret za vrnitev h katolicizmu, odnosno za vstop v katoliško vero. Samo na Dunaju je v prvi polovici leta 1934 vstopilo v katoliško cerkev 230 ljudi, med njimi 152 židov. Ko preneha pritisk ter utihne strast ter predsodek, zmaga katoliška resnica.

Ozdravljenja v Lurdu. V Marijinem mestu Lurdu se leto za letom dogajajo ozdravljenja, ki se naravnim potom ne dajo raztolmačiti. Med ozdravljenjci je tudi Izidor Beaugot iz škofije Laval. Med svetovno vojno je bil težko ranjen ter še leta 1932 priznan kot 60% invalid. Ko je lani bilo narodno romanje v Lurd, se ga je tudi on udeležil. Ker je

Popolen učinek
dosežeš samo tedaj,
če raztopiš Persil
v mrzli vodi

Persil varuje perilo

Za namakanje perila vzemi Henko!

močno krvavel iz želodca, je takoj po prihodu v Lurd moral v bolnišnico. Njegovo stanje je bilo tako nevarno, da so ga morali prevideti ter mu tudi podeliti sv. poslednje olje. Drugi dan so bolnika ponesli v čudodelno lurško vodo. Ko so ga dvignili iz kopeli, se je naenkrat počutil popolno zdravega. Čez 3 dni so ga zdravniki preiskali ter ugotovili, da je bolezen prenehala. Ko je preteklo od tega leto dni, je zdravniški urad v Lurdu znova ugotovil, da je ozdravljenje trajno. Urad pa bo še čakal leto dni, da izreče sodbo, ali se to ozdravljenje da naravno tolmačiti, ali pa smatrati kot čudežno. Posebno pozornost so zdravniki poklonili ozdravljenju 12letnega dečka z imenom Joutan. Do lanskega leta je bil deček v stalni zdravniški oskrbi v neki bolnišnici v Parizu, kjer so ga zdravniki smatrali za neozdravljivo bolnega. Ugotovili so namreč, da je dečkova bolezen tuberkulozno vnetje hrbtenice, da so se napravile gnojne rane in da je ta nevarna bolezen v mladem telesu že zelo napredovala. Kljub nevarnemu stanju se je deček po svoji želji in želji staršev udeležil lansko leto narodnega romanja v Lurd. Ko se je okopal v lurški vodi, je takoj ozdravel. Po enem letu ga je zdravniški urad na novo preiskal ter ugotovil ne samo popolno ozdravljenje, marveč tudi dejstvo, da se ozdravljenje ne da tolmačiti na naraven način.

*

Po njih delih jih boste spoznali!

Mnogi naši čitatelji so nam sporočili željo, da naj pojasnimo svoje stališče do Jugoslovanske narodne stranke, ki se poleg znane JNS skuša približati slovenskemu ljudstvu. Ker je naše stališče znano, služi naša današnja informacija čitateljem, da bodo oni znali svoje stališče zastopati. Vsakega, tudi stranko je treba presoditi ne po lepih besedah, ampak po dejanjih. Danes o Jug. narodni stranki sledeče:

Jug. narodna stranka je po svojih poslancih v zvezi s poslanci Jug. nacionalne stranke vložila dva proticerkvena zakonska osnutka v parlamentu, ki jih tu navajamo:

I.

Zakonski predlog o ločitvi cerkve od države.

§ 1. S tem zakonom se v kraljevini Jugoslaviji cerkev popolnoma in za

vse čase loči od države. Vse funkcije, ki jih je doslej vršila cerkev vseh veroizpovedi, preidejo na državne in samoupravne organe.

§ 2. Duhovniki vseh »rangov« vseh ver v kraljevini Jugoslaviji so navadne osebe ter imajo iste obveznosti in pravice, kakor vsi ostali državljani. Vsi, ki zahtevajo od duhovnikov verske usluge, se naj z njimi sporazumejo glede nagrade.

§ 3. Od dneva, ko se ta zakon objavi, smejo v kraljevini Jugoslaviji obstojati samo lajiške šole (šole brez verouka, op. ur.). Vse šole, bolnice, zabavišča (otroški vrtci) in kakršnekoli druge ustanove, ki so pripadale kaki verski družbi, preidejo v državne roke in v kraljevini Jugoslaviji ne morejo dalje obstojati. — Vse cerkveno premoženje, razen kar je potrebno za službo božjo,

preide kot narodno premoženje brez odškodnine v državno last, je podvrženo zakonu o agrarni reformi in mora biti tekom leta dni po objavi tega zakona razdeljeno med pripadnike one cerkve, koje premoženje je bilo.

§ 4. V kraljevini Jugoslaviji se uvede obvezni civilni zakon. Vse osebe morajo v bodoče sklepati in ločiti zakon pri občinskem uradu. To velja tudi za tiste, ki so že sklenili zakon v cerkvi. Dokler ne izide nova postava o civilnem zakonu, velja za ozemlje cele kraljevine Jugoslavije postava o civilnem zakonu za bivšo Vojvodino.

§ 5. Vse rojstne, mrliške in poročne knjige morajo voditi občinske uprave, dosedanje matične knjige pa se morajo takoj izročiti občinam.

§ 6. Duhovniki vseh ver se kaznujejo s strogim zaporom od 2 do 6 let, ako bi se pregrešili zoper paragrafe tega zakona, ali bi kakorkoli delovali proti njegovim določilom. Druge osebe se za iste prestopke kaznujejo s strogim zaporom od 1 do 3 let.

§ 7. Ta zakon stopi v veljavo z dnem, ko bo objavljen v »Službenih Novinah«, njegovo izvršitev pa odredi minister pravde s posebnim pravilnikom.

Beograd, 1. februarja 1933.

Podpisi:

Dr. Nikola Kešeljevič lr., dr. Stjepan Bračić lr., Vladimir Kostič lr., Svetislav Hodžera lr., dr. Milan Metikoš lr., dr. Živan M. Lukič lr., St. Trkulja lr., Miloš P. Dragovič lr. (vsi poslanci Jugoslovanske narodne stranke), dr. St. Rapé lr., Rasto Pustoslemšek lr., Ant. Klinc lr., Karlo Gajšek lr. (poslanci iz Dravske banovine) i. dr.

II.

Zakonski predlog o prepovedi delovanja reda Družbe Jezusove na ozemlju kraljevine Jugoslavije.

§ 1. Redu Družbe Jezusove je prepovedano se naseliti, bivati in delovati na celem ozemlju kraljevine Jugoslavije. Z dnem, ko stopi ta zakon v veljavo, nima niti red kot pravna oseba, niti posamezni njegovi člani pravice bivati v kateremkoli kraju kraljevine.

§ 2. Članom reda, ki so jugoslovanski državljani, se določi kot bivališče otok Vis, če se nočejo izseliti.

Jugoslovanski državljani — član reda Družbe Jezusove, ki se na podlagi tega zakona izseli, nima več pravice, da bi se vrnil v državo in velja kot tuj državljani.

§ 3. Članom prepovedane Družbe Jezusove, ki so jugoslovanski državljani,

ni dovoljeno, da bi na otoku Vis prebivali skupno, marveč morajo živeti vsak za-se, haveč se s kakršnikoli pravilom. Nepremičnega premoženja si ne morejo pridobiti z nikakim pravih opravilom, ne med živimi, ne za slučaj smrti.

Ako se 48 ur potem, ko stopi ta zakon v veljavo, zaloti kak član Družbe Jezusove v državi, odnosno — če je jugoslovanski državljan — izven otoka Vis, se kaznuje radi policijskega prestopka z zaporom do 30 dni; ko zapor prestane, pa se odgonsko spravi preko državne meje, odnosno na otok Vis.

§ 4. Ako se po preteku časa, določenega v § 3 (48 ur), zaloti na ozemlju kraljevine, odnosno izven otoka Vis, kak član Družbe Jezusove, da izvršuje kako cerkveno ali civilno opravilo, je kriv prestopka in se kaznuje z zaporom do 5 let; ko kaznen prebije, pa se po odgonu spravi preko meje, odnosno na otok Vis.

§ 5. Ko stopi ta zakon v veljavo, morajo prostorno pristojna prvostopna oblastva (sreska načelstva, oz. mestne občine) popisati vse nepremično in premično premoženje reda Družbe Jezusove. To premoženje morajo vnovčiti potom javnih licitacij. Izkupiček se koristonosno naloži v Državni hipotekarni banki. Od tega premoženja se osnuje sklad za vzgojo rimsko-katoliških

duhovnikov v jugoslovanskem nacionalnem duhu ter za podporo siromašnih rimsko-katoliških župnij. Natančnejše določbe izdala minister pravde in minister prosvete z odredbo, ki se ji prizna zakonska moč.

§ 6. Ta zakon se razširi tudi na lazariste (misijonarje), na Družbo Sv. Srca Jezusovega ter na vse druge moške in ženske redove, za katere se ugotovi, da so v neposredni zvezi z redom Družbe Jezusove.

§ 7. Ta zakon stopi v veljavo, ko ga kralj podpiše in ko bo zakonito proglašen.

V Beogradu, 4. februarja 1933.

Podpisi:

Dr. Nikola Kešeljevič Jr., dr. Stjepan Bačić Jr., dr. Milan Metikoš Jr., Svetoslav Hodžera Jr. (narodni poslanci Jugoslovanske narodne stranke), Jakob Zemljič Jr., Ivan Lončar Jr., dr. Stane Rapé Jr., Rasto Pustoslemšek Jr., Ant. Hajdinjak Jr., Vekoslav Spindler Jr. (poslanci iz Dravske banovine), H. Kačič Jr., i. dr.

Če tudi ti osnutki zakona niso postali zakon, je to vendar dokaz, kakšni ljudje so to, ki se po Sloveniji dobrikuje našemu narodu. Ti predlogi — njihov dela — se čujejo povsem drugače kot njihova beseda.

njen v omari I. nadstropja. Tat se je splazil s pomočjo lestve skozi okno, odnesel denar in dva prstana, katera je pa pustil poleg okna. O tatvini obveščeni orožniki so preiskali v noči položaj in so našli 1 tisočak na trti, ki se vzpenja po steni. Zjutraj po preiskavi orožnikov so našli domači poleg liše odprto ukradeno knjižico in ne daleč proč tri tisočake, na trti je bil še eden. Od prvotno ukradenih 7200 Din si je obdržal tat 1200 Din, ostalo je vrnil najbrž iz bojazni, da bi ga prenapljo ne razkrinkali in izročili roki pravice.

Bolgarski kralj strojevodja. Že parkrat smo poročali, da je bolgarski kralj Boris železniški strokovnjak in je že večkrat sam vodil lokomotivo. Najnovejše poročilo o strojevodniškem znanju ter izurjenosti bolgarskega kralja pravi: Na brzovlaku Sofija—Varna, s katerim se je vozil kralj Boris v Varno, se je dogodila nesreča. Lokomotiva je začela goreti in pri tem se je strojevodja težko opeknel. Vodstvo lokomotive je takoj prevzel kralj sam, ki je ob strojevodji sam vodil lokomotivo. Kralj je ves vlak z lokomotivo srečno pripeljal v Varno. Požar je izbruhnil v priklopnem vozu za premog.

Hočemo, da v vsakem kraju lahko kupite koledar »Slovenskega gospodarja« za 10 Din. Koledar dobite v vsaki knjigarni v Mariboru, Celju, Ptuju, Ljutomeru, Gornji Radgoni in v Ljubljani. Nadalje ga že imajo na razpolago sledeče posojilnice: Kmetiska posojilnica Sveti Bolfenk pri Središču, Kmetško-delavska hranilnica Teharje pri Celju, Posojilnica za slovenjgraški okraj Št. Ilj pod Turjakom, Posojilnica v Križevcih pri Ljutomeru, Kmetijsko društvo Rečica ob Savinji. V raznih krajih imamo sledeče zaupnike, ki vam bodo dali koledar: Štefan Bakan, Nedelica, Turnišče; Kotnik Ludovik, Dobrije, p. Guštanj; Kisovar Tone, Polhovgradec; Pečolar Ivan, Lajše, p. Šoštanj; Pustišek Miloš, Zdole, p. Kozje; Kamnik Vinko, Suhidol, p. Slovenjgradec; Zaleznik F., Savina, p. Ljubno ob Savinji; Vesočnik Ferdinand, Luče; Jevšek Franc, Škale; Ivanuša Iv., Hum, p. Ormož. — Prosimo, da se tudi ostale posojilnice, kakor tudi zanesljivi privatniki oglašijo kot naši zaupniki, da bodo oddajali koledar »Slovenskega gospodarja«. V vsaki župniji naj bo eden, ki bo omogočal, da dobijo ljudje na kraju samem koledar, dobijo ga ceneje, dotični pa za trud tudi nekaj zasluži. — Prijave pošljite na naslov: Uprava »Slovenskega gospodarja«, Maribor, Koroška cesta 5.

NOVICE

Osebne vesti.

70letnico je slavil v nedeljo dne 4. t. m. v Celju g. Karol Brvar, mestni organist, skladatelj in vodja orglarske šole. Jubilat se je rodil dne 4. novembra 1864 v Motniku pri Kamniku. Šolal se je v glasbeni šoli v Ljubljani, v Regensburgu in na raznih glasbenih tečajih v Gradcu in na Dunaju. Službo mestnega organista v Celju je nastopil leta 1895. Leta 1899 je osnoval orglarsko šolo, iz katere je izšlo nad 800 organistov in od teh se je povzpelo nekaj do skladateljev. Zaslužnemu jublantu, narodnjaku in kulturnemu delavcu naše iskrene čestitke!

Župnijo Sv. Peter pod Sv. gorami je dobil g. Ivan Rančigaj, kaplan v Šmarju pri Jelšah.

Nesreče.

Smrtonosen padec s kolesa. Alojzij Kangler, 65letni posestnik iz Zgornje Bistrice, se je peljal na kolesu. Pri Polskavi je zadel na strmini s kolesom ob viničarja Štefana Smolo. Oba sta padla in dobila poškodbe. Kolesar je zasedel svoj bicikelj in se odpeljal. Med potjo je padel v nezavest. V nezavestnem stanju so ga prepeljali na dom, kjer je umrl radi prebite lobanje.

Pri nabiranju zdravilnih zelišč smrtno ponesrečil. Posestnik Vinko Kos iz Lok pri Sv. Juriju ob Taboru se je podal na Veliko planino, da bi nakopal zdravilnih zelišč. Pomagal mu je pri tem poslu posestnik Lovrenc Tekauc. Kosu je nenadoma spodrsnilo, padel je 300 m globoko in obležal mrtev. Smrtno

ponesrečeni je bil vzor gospodarja, družinskega očeta ter pravega krščanskega moža v javnem življenju in delovanju.

Avtomobil zadel v kolesarja. Na cesti pri Domžalah je zadel avtomobil ob kolesarja 21letnega brezposelnega delavca E. Janežiča, stanujočega v Domžalah. Vsled sunka je obležal kolesar nezavesten in je izdahnul pred prihodom rešilnega avtomobila iz Ljubljane.

Razne novice.

Organistom! Društvo organistov naznanja, da se občni zbor radi smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra I. ne bo vršil dne 6. novembra, kakor je bilo razglašeno, ampak zadnje dni novembra. Dan bo pravočasno razglašen v »Slovenskem gospodarju«.

Redka fatinska prikazen. V Stranjah pri Kamniku je imel posestnik Ludvik Flerin v knjižnici 7 bankovcev po 1000 Din in 2 po 100 Din. Denar je bil shra-

Sijamski kralj (v Aziji) s kraljico. Kralj Sijama se je odpovedal prestolu.

Blaznikova »Velika pratika« za leto 1935 je izšla letos že devetdesetič. Za ta jubilej je prav lepo in primerno opremljena. Znano je, da hočejo imeti Slovenci samo to pratiko, ne samo pri nas doma, temveč tudi v inozemstvu, v Ameriki, Nemčiji, Avstriji, Italiji itd. Ta edino prava in res domača pratika se naroča pri tiskarni I. Blasnik na nasled. v Ljubljani. 1036

Pri številnih nadlogah ženskega spola povzroči »Franz Josefova« grenčica najboljše olajšanej.

Nekaj kar še ni bilo! Rdeče serge odeje 75 Din, klot-odeje 90 Din. Ne zamudite priliko! Stermecki — Celje. 1124

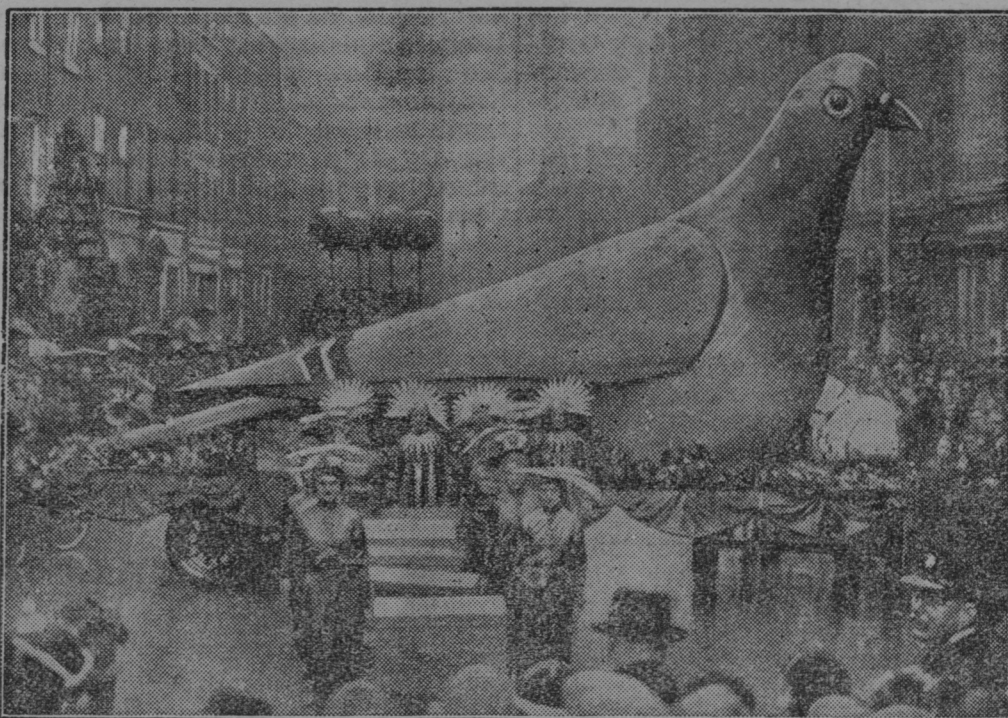
Obžalovanja vredni slučaji.

Brat zabodel brata. S Ptujске gore poročajo: Zadnjič smo poročali, da smo se pridno udeleževali romarskih sho-

dov na naši priljubljeni Ptujски gor, danes pa beležimo nad vse žalosten dogodek, ko je brat brata zabodel. Kako je prišlo do umora? Trije bratje: Stanko, Franc in Ludvik so šli zvečer kropit pokojnega Miheca Avguščina. Mlajši brat Franček ni na najboljšem glasu. Molit so tudi prišli fantje iz Savinskega, katere je začel Franc izzivati,

češ: imate korajžo! Fantje iz Savinskega se niso spustili v pretep, zato se je France z nevoljo podal z brati domov k počitku. Ko so prišli domov, so že domači spali. Srednji brat Stanko je še ostal pred hišo, dočim sta Ludvik in Franc stopila v vežo, kjer je začel France: »Saj niso nič mogli. Vseh Savinčanov se ne bojim!« Ludvik mu je odvrnil: »Ti se jih ne bojiš? Saj te kar zdrobijo, če bi se spravili nad te.« Že je Ludvik opazil nož pri bratu. Opozoril ga je, naj nož spravi, a surovež ni hotel ubogati starejšega brata, se je kar zakadil proti bratu Ludvik in mu zasačil nož v trebuh. Poklicani zdravnik dr. Milko Peče iz Ptujске gore je takoj odredil prevoz ranjenca v ptujsko bolnico. Ludvik je bil miren in pošten fant, kakor je tudi Stanko. Mati, ki je brez moža, se joka nad zločinskim sinom Francem in se sprašuje: Kaj naj storim s takšnim otrokom? Mladina, kaj misliš? Kam greš? Čemu se kažeš junaško z nožem v roki? Pokaži se raje junaka v svojem verskem življenju! Žalibog, da je prav tu tako plašljiva in mlačna! Po nedeljah, ko je v cerkvi pridiga in krščanski nauk, raje postopa okrog cerkve in študira naklepe za zločine, kakor da bi šla v cerkev in tam poslušala bodrilno besedo domačega dušnega pastirja. Dokler bo mladina med pridigo postopala okrog cerkve, ni pričakovati padca sramotnih bratskih pokoljev in tudi jetnišnice se bodo polnile z ničvrednimi prebi-

Agitacija za nakup srečk narodne loterije v prestolici Irske v Dublinu.

Mesto oči - posluš in tip.

Kdor je že videl v nočeh plahutati in letati netopirje, se je gotovo čudil vidu teh živali. Pri netopirjih pa ni izredno razvit vid, ampak sluh ter tip, ki omogočata, da žival v najdrznejših poletih ne zadene ob razne predmete. Netopirji se nekako pretripljejo z vso naglico skozi zrak.

Ptičje petje.

Škrjanček žvrgoli celo leto, med tem ko prenehajo ostale ptice s petjem že meseca julija. V avgustu vladava v naravi tišina. Pravilno je opazovanje: V mesecih, ko dobijo ptice najlepše in povsem razvito perje, pojenja tudi njih

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

Dalje.

Skozi pesek so si otirali pot z gorovja trije potoki. Kotanja je bila obdana krog in krog od hribov ter gričev. Zrli smo s hriba v zlato jamo, zaprto od vseh strani, polno peska, ki je obetal suho zlato.

Nočili smo še na grebenu. Drugo jutro na vse zgodaj je zavila naša odprema navzdol z razvito zastavo Združenih ameriških držav na dolgem drogu. V debeli steklenici smo nesli s seboj na pergamentu beleženo obvestilo vsem zanamcem, da smo tega in tega dne v imenu naše družbe proglasili zlato kotanjo za njeno posest. Zbrali smo se na sredi doline, razkopali globoko pesek, položili vanj steklenico s pisanim posestnim dokazilom, zagrebli jamo in zapihili na vrh zastavo. Na suhem pesku krog prapora smo se utaborili. Iz središča smo hoteli natančno ugotoviti dolžino ter širino zlatih žil, jih zarisati v karto našega celotnega pohoda in odnesti s kepami ter zrnjem zlata družbi, da prične prihodnje leto z vsomi modernimi napravami odvoz zlata. Sigurni smo bili, da nam

17

bo zablščalo prvo zlato iz precej globokih strug treh potokov, po katerih je v suši le neznatno curljala voda. Celo dovolj vode za izpiranje zlato vsebujočega peska je bilo kar pri rokah. Kedo je že kedaj zadel na bolj ugodno ležečo zlato jamo nego mi! Motike v roke in proti potokom, ki so vabili ter mikali s curljajočo vodo. Vodstvo sem prevzel jaz v zavesti, da se ne bom več klatil po svetu kot revež. Dva potoka na levi, eden na desni strani od zastave in tabora. Krog in krog sam pesek, katerega so tekom tisočletij nanosili s hribov in odložili potoki. Ubrali smo pot proti najbolj široki desni strugi.

Nismo še bili ob bregu vode, že smo obstali brez povelja in vsakemu so zagomazeli mravljinici groze po hrbtu . . . Na obeh straneh potoka zgoraj na pesku nismo zagledali kep suhega zlata — ampak od vročine obeljene človeške okostnjake! Križ-kraž ob potoku so ležale zarjavele motike, krampi, rešeta za čiščenje peska . . . Struga je kazala na večih mestih, da je bila s kamenjem zajezena. V jezih so nabirali vodo za izpiranje peska. Brez vsake besede smo romali od okostja do okostja. Pri površnem ogledu smo našli 11 lobanj, precej kosti je bilo raztrošenih po pesku . . . Obleka, ki se je držala nekoč teh do kosti spaljenih teles, je bila od solčne vročine zmleta v neviden prah. Pri

valci. Starši, pazite, da bo vaša mladina poslušala pridigo in skušala po Kristusovem nauku uravnati svoje življenje. Verjemite, čim bolj bode življenje mladine usmerjeno po naukih vere, tem manj bo zločinov in pobojev med nami. Kako sramotno je vendar za nas Slovence, da že niso več varni bratje med seboj, kaj šele tujci. Otresimo se te sramote!

Obsodba radi uboja, razgrajanja in ponočnega voglarenja. Pred celjskim okrožnim sodiščem so dajali dne 30. oktobra odgovor: 19letni posestnikov sin Jože Bosina, 19letni posestnikov sin Preskar Jože, 21letni posestnikov sin Karol Zagmeister, 21letni posestnikov sin Fr. Golob in 20letni posestnikov sin Edvard Grmovšek, vsi iz Globokega pri Brežicah zaradi uboja, težke in lahke telesne poškodbe in poškodbe tuje lastnine. — Dne 1. oktobra zvečer so kožuhali pri posestniku Mihaelu Cizelju v Piršenbregu pri Brežicah. Tam so bili tudi vsi obtoženci, ki so začeli po polnoči izzivati. Okrog 2. ure zjutraj so obtoženci odšli. Nekaj časa za njimi sta šla Miha Cizelj in njegov brat Ivan Cizelj. Pred hlevom so jih nenadoma napadli obtoženci s koli, edino Grmovšek je bil brez kola. Mihael Cizelj je pobegnil, Ivan Cizelj pa je dobil več udarcev po glavi. Prepeljali so ga v brežiško bolnišnico, kjer je še isti dan podlegel poškodbam. Obtoženci so nato še dalje divjali okrog Cizeljeve hiše, razbijali po vratih in pokvarili okno ter razbili šipo. Ko je stopil Anton Cizelj k oknu, ga je Jože Preskar udaril s kolom čez oko in ga težko poškodoval. Grmovšek je vrgel kamen v sobo Antonije Umekove, jo zadel in lažje poškodoval na glavi. Preskar je bil obsojen na 6 let, Bosina, Zagmeister in Golob na 5 let in 1 mesec robije, Grmovšek pa na 7 mesecev strogega zapora.

Obsodba radi zločina umora. Državni tožilec v Celju je pozval dne 3. nov. na odgovor Andreja Kladnika, posestnika v Slivnici pri Celju, očeta 9 otrok, ker je začetkom junija t. l. v Slivnici

po zrelem prevdanku s strupom usmrtil nezakonskega otroka Tanšek Amalije (s katero je imel razmerje), okrog tri tedne staro Marijo, s tem, da ji je vsul v usta znatno količino arzena in bakra, vsled česar je otrok dne 10. junija vsled zastrupljenja umrl. Sodišče je obsodilo Kladnika radi zločina umora na 14 let ječe.

Razbojništvo. V Virju med Zgornjimi Pirničami in Smlednikom nad Ljubljano prebivate dve sejmarici in sicer 62letna Ivana in Ana Kafol. Zadnje nedeljo zjutraj se je podala Ana v cerkev, Ivana pa je doma pospravljala. Naenkrat se je prikazal v veži s sekuro v roki ropar, s katerim se je spustila ženska v boj, v katerem je omagala po par udarcih z ušesi sekire. Ropar je izmaknil 2000 Din in pobegnil. Smrtono varno udarjena je pred padcem v popolno nezavest napisala na listič tolovajevo ime. Ko se je sestra vrnila od sv. maše, je našla sestro v krvi in koj so poklicali orožnike iz Medvod. Orožnikom je sestra Ana izročila okrvavljen listek, na katerem je bilo zabeleženo, da je ropar nek 30letni Josip Mavrin, ki je bil z dela odpuščen radi poverbe, je oženjen in ima 1 otroka. Orožniki so tolovaja kmalu prijeli in je tudi priznal zločin. Mavrin je sosed Kafolovih in ima pridno ženo, katero je surovo razbojništvo moza silno potrl. Koj je vrnila Kafolovim oropanih 2000 Din.

*

Slovenska Krajina.

MIR DVEMA SREZOMA!

V Slovenski Krajini je srez Murska Sobota in srez Dolnja Lendava. V tema dvema srezoma imamo Prekmursko tiskarno, Prekmursko banko, Prekmursko akademsko društvo, prekmurske bogoslovce in vse polno vsega prekmurskega. Od kod to? Ker je pri nas vse prek. In bo zmiraj ostalo. Zastonj je modrovanje nekaterih gospodov, kakor da ne bi

bilo: prek. Vprašaj ga v Bistricah, kam ide, pravi: prek (čez Muro). Vprašaj ga v Ižakovcih, odkod si pripeljal vino, pa zopet pravi: s Preka (iz Štajerske). Najdeš ga v Radincih, kam da gre: v Prekmurje. Vse je prek, sem in tje. In so se pred šestimi leti naši luteranski pastori v Beogradu predstavili kot slovenski duhovniki iz Prekmurja, pa tam niso znali za to področje naše kraljevine. V naši državi ima namreč samo poštno ministrstvo krajevno ime N. v Prekmurju. To pa se ne da kar z novinami spremeniti v Slovensko Krajino. Prekmurci niso nikdar ugovarjali radi Prekolitve (Translajtanije), pa so bili Prekolitvanci. Niso pa tudi nikdar ugovarjali s Preka, to je iz Štajerja, ako jih je kdo imenoval Prekmurce.

Pred nekimi desetletji »naši« Prekmurci še niso imeli svojega domovinskega imena. Pa narodna zavest se povsod enkrat zbudi. Izročilo pravi in nekateri spisi, da sta slovenske kraje med Muro in Rabo začela imenovati Slovensko Krogolino, Krajno ali pozneje tudi Krajino, pokojna župnika: Kuhar v Belincih in Baša v Bogojini. To je bilo posebno v času svetovne vojske. Madžaronski sovrstniki so imenovana tožili na višja mesta, češ, da hočeta »Slovensko republiko«, po hedervarijevem povedano, v madžarski monarhiji. Stari slovenski (totšaksi) pisatelji pa omenjajo le Slovence v železnem in zalajskem komitatu. Ta ves narod pa so nekateri novejši pisatelji po že prej imenovanima začeli spet imenovati kot Slovenske Krajine narod. Ime Slovenska Krajina pa je naletelo pri polovici naroda na odpor. Druga polovica hoče imeti Mursko Krajino. Sreza se s tem ne istovetita. Pa noben noče biti Murski krajinec, noben Slovenski krajinec, še manj pa kakor Kranjec, ampak pravi, da je Prekmurec — kakor piše »Kalendar Srca Jezuša« l. 1932 za november: »Prekmurec pravi: Mraz vsehsvecov to pomeni, da Martinov den bo lep.« Pa torej, vi dva sreza naše kraljevine, ne kregajta se radi krajin, saj sta ob v očetnjavi v večji časti,

vsakem kupu kosti manjša ali večja zrna iz — najčistejšega zlata . . . Z zlatom v žepih so pomrle nesrečne žrtve in bogznaj kakke in kako strašne smrti . . .

Voda je curljala po potoku, zlato se je bliščalo ter vabilo, bele človeške kosti so nam žugale . . .

Krenili smo proti levima potokoma, ki sta silila ter rinila skozi pesek v precejšnjih vijugah in do katerih je bilo dobrih 8 km. Tudi tukaj sam pesek, globoki dve strugi, razmetano razno orodje in lobanje, razmetane kosti in zlata zrna kot dokaz, da se nahajamo v jami zlata in — smrti . . .

Dovolj smo videli koj prvi dan po slovesni in po zakonu pravomočni osvojitvi še neizrabljene zlate doline.

V taboru smo ugibali vse mogoče, kaj je obehilo prednamee do belih kosti? Od vseh številnih okostnjakov sta prodrila v javnost le dva glasa, oznanjajoč zaklad, a ne smrti do belih kosti!

Sklenili smo, da bomo predvsem zbrali vsa okostja, jih zagrebli na vrhu v zemljo, da ne bodo strašila še dalje na prostem med zlatom.

Nabrali smo ob treh potokih 26 lobanj in kolikor mogoče tudi ostale kosti. Strašna najd-

ba je pričala, da gre v tem slučaju za celo ekspedicijo, katero je iznenadila grozna nesreča. Napravili smo okrogel grob, položili vanj kosti ter ga zasuli s kamenjem na visoko. Med dva kamna na vrhu smo položili steklenico s pergamentom, kedaj smo našli okostja in kedo jim je privoščil počitek pod zemljo v skupnem grobu.

Iz doline proti vrhom je bilo najti okostja manjših ter večjih konj. Od smrti presenečeni iskalci suhega zlata so imeli s seboj tudi konje.

Tretji dan po našem prihodu smo se lotili natančnejšega ogleda zlate jame. Zbrali smo nekaj kilogramov zlatih zrn namestih, kjer so pomrli naši predniki. Površna razkopavanja ob potokih in po pesku so pokazala, da je tukaj skritega ter s peskom pomešanega za milijone ter milijone najčistejšega zlata v zrnih ter prahu. Vsa bi lahko tukaj obogatel z zbiranjem od daleč se blesketajočih zlatih zrn, kaj še le s kopanjem in z izpiranjem, ker je po celem zlatem najdišču dovolj vode na razpolago in to celo v najhujši suši!

Nosači ter gonjači so si trpali zlato v žepe po dragi volji, nikdo od nas jim ni branil, saj smo se kretali po sredini nepreglednega zaklada.

Neomajeno dakazano dejstvo je bilo, da skrivnostna kotanja res zasluži naziv »zlata jama«.

petje. Da je temu res tako, je najlepši dokaz pav.

Samski davek ni nič novega.

Že leta 1695 so vpejlali na Angleškem davek na samce, da so zbrali na ta način potrebna sredstva za vojno proti Franciji. Angleški samec, ki je bil star nad 25 let, je moral plačati 1 šilling. Moški v višjih položajih so plačevali več. Neozenjen vojvoda je plačal 12 funtov šterlingov.

Za tri ure palačo.

Nemški cesar je potoval leta 1898 po Siriji ter Palestini. Odpočival si je na poti v majhnem turškem mestu Herak v Mali Aziji. Sultan Abdul Hamid II, se je izka-

kakor mislita, kakor sta v enaki časti tudi obe, vajini krajini.

Črensovci. Gospod učitelj St. Skočir nas je zapustil in odšel na svoje novo službeno mesto v Bogojino. Ni bil dolgo pri nas, pa ga je vse vzljubilo. Ni se vtikal v politične dogodke, temveč posvetil se je le šoli. Tiho, mirno je živel med nami. Naše ljudstvo si želi učiteljev, ki so v resnici učitelji, ne pa politikarji in strankarji. Sedaj je na šoli zopet eno mesto nezasedeno.

Umrla je mlada 23letna mati Ritlop Marija. Bila je z možem v Franciji, kjer sta si hotela zakonca kaj prislužiti. Prišla je domov samo na porod. Po porodu je otrok kmalu umrl. Mati se je počutila že precej zdravo in je mislila oditi kmalu nazaj k možu. Pa se ji je stanje nenadno poslabšalo, menda se je prehladila na poti domov. Možu so brzojavili, da je žena nevarno bolna. V torek je žena umrla in mož je šel domov iz Francije. V Zidanem mostu je na vprašanje telefonično zvedel, da je žena že mrtva. Pokopali smo jo pred njegovim prihodom. Siromak je zgubil zdaj že drugo mlado ženo. Naj ga Bog tolaži ob težki izgubi! — Na praznik Kristusa Kralja je bil v naši cerkvi sprejem novih članic v Marijino družbo. Sprejetih je bilo 22 mladenk. Obred je izvršil voditelj gospod župnik. Želeli bi, da bi vstopila še tudi druga dobra dekleta, ki stojijo ob strani in najbrž iz kakih osebnih ozirov ne marajo v družbo. — Prosimo našo občinsko upravo, da bi dala povečati pokopališče na Dolnji Bistrici. Stari grobovi se prekapajo, kar je menda sicer po zakonu že dovoljeno, pa vseeno je malo čudno, da polagamo mrličje v grobove, v katerih je še precej velikih kosti ostankov naših prednikov. — Med cerkveno oblastjo in občinsko upravo je spor radi lastnine prostorov okrog cerkve.

Turnišče. Gospod Ivan Greif, ki že več let vodi našo župnijo, je imenovan za prošta na Ptuj. K visokemu odlikovanju iskreno čestitamo! Ta mesec bo spravil v Ptuj gospodarske potrebščine, s 1. decembrom pa nas bo tudi sam zapustil.

★

zal ob tej priliki z izredno gostoljubnostjo. Za cesarjev odpočitek je pustil zgraditi krasno palačo. Obisk cesarja je trajal samo 3 ure. Od tedaj ni nikdo več bival v novi stavbi.

Šole s pomočjo pisem.

V ameriških Združenih državah procvatajo razne šole, ki poučujejo s pomočjo pisem. V najnovjšem času so otvorili šolo, ki bo dajala s pismi svojim učencem pouk o krotanju levov.

Zanimivo.

Naziv »šofer« so rabili v 18. stoletju na Francoskem za člane tolovajske tolpe, ki je mučila ugrabljene žrtve na ta način, da jim je kurila pod nogami.

Krmilnica za siničke.

Siničke so naše najboljše in najzaujlivejše prijateljice in sodelavke v sadonosnikih in vrtovih. Celo leto obirajo škodljiv mrčes in čistijo nasade, zato gotovo zaslužijo, da se jim po zimi spomnimo, da jim polagamo prepotrebno hrano.

Najenostavnejša krmilnica za siničke je lonček za cvetlice in srednjedebela veja z zelenim vršičkom. To vejo vtaknemo z debelim koncem skozi luknjo

lončka, na pretaknjem koncu veje pa pritrdimo vrstico, žico ali kavelj. Na zeleni vršiček sinička prifrči in obsedi. Postranske vejice v lončku porežemo.

Slov. mladina ob grobu vladarja.

F. Tanjšek, Št. Andraž p. V.

Težko je mladini, ko odhajajo od nje njeni voditelji, težko pa ji je zlasti takrat, ko se poslavljajo od nje njeni pokrovitelji.

Prehodili smo dolino po čez in na dolgo. Povsod vidni znaki, da je pod in med peskom zlato.

Več nego dober teden smo raziskovali po gorovju izvirk treh potokov in kamenje. Tudi tukaj kremenec, kakor si ga ne moreš želeči boljšega, da ti da v razbeljeni peči najboljše zlato. Čiste zlate žile so se morale skrivati globokeje po notrajnosti gorovja in te bo že odkrila poznejša in smotrena izraba s stroji ter številnimi delavskimi močmi.

Obrise doline, tok potokov, zaseke v hribovje, mesto, kjer smo zadeli na to in ono, smo natančno ter v več izvodih zarisali na v debele steklenice shranjenem papirju. Iz narodne poezije o bajni zlati jami je nastala prevesela resnica, katere ne bo iztrgal človeštvu več nikdo!

Hribi krog in krog pečene doline so bili porastli z grmovjem in bolj pritlikavim drevjem. Obtesali smo drevesna debela, jih zabili v zemljo z natančno označbo pod številko na zemljevidu, kaj da smo našli in kaj da domnevamo pod njimi. Tekom treh tednov res pridnega ter vestnega dela smo bili tako daleč, da smo lahko rekli: Naša sijajno rešena naloga se bliža koncu. Po naših načrtih mora vsakdo najti zlato jamo in njene zaklade.

Hoteli smo še samo zbrati največja zlata zrna, se temeljito odpočiti ob senčnatih izvirkah potokov in nastopiti povrat.

Najdba zlata nas je tolikanj prevzela, da smo govorili cele dneve in sanjali cele noči o zlatega teletu. Na tolikanj svareče in nam grozeče človeške okostnjake smo povsem pozabili. Niti eden ni več omenil smrtnih žrtev, kojih okostja so trohnela v skupnem grobu na vrhu.

Tako smo bili zatopljeni v mamilo čistega zlata, da ni nobeden prav znal, v katerem mesecu smo in kaj bo z našo vrnitvijo, če nas zaloti tukaj izbruh deževne dobe. Zlato nas je oslepilo, da se nas je držal samo še smisel za bogastvo, vse drugo nam ni bilo mar.

Šele črni oblaki na nebu, katere je pritiral nad nas naenkrat nastali vihar, so nas opomnili, da bi znal pričeti ples z opasnim deževjem. Iz zlate lahkornosti nas je iztreznilo nebo. Sedaj smo šele pomislili, da smo v oktobru in narava ne pozna šale. Računali smo s par predhodnimi nevihtami pred glavnimi nalivi. Zateči smo se hoteli z vso naglico v kako bližnjo indijansko naselbino in počakati tamkaj, da se nebo izlije in zemlja posuši za silo. Delali smo žalibog prepozne račune brez nebesnega krčmarja.

Kakor lega po brazilijanskih ravnah noč brez mraka na zemljo, tako je tudi z nastopom

Družinska pratika!

Izredno lepo opremljena je že na prodaj. Dobite jo v knjigarnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptaju.

Trgovci dobite izreden popust. -- Predno kupite drugod, vprašajte pri Tiskarni sv. Cirila.

Za 1 kg hrane porabimo 130 dkg loja, 15 dkg zmletoga kruha, 10 dkg zmletoga mesa, 20 dkg celega in 10 dkg natrtega konopljinoga semena, 10 dkg celega in 5 dkg zmletoga makovega semena, 10 dkg prosa, 5 dkg ovsa, 5 dkg suhih bezgovih jagod, 5 dkg solnčnic in 5 dkg mravljinčjih jajc. — To vse pomešamo v raztopljenem loju. — Kdor noče tolike zmesi, sestavi mešanico loja, drobtinic, konoplje, maka, solnčnic in prosa.

S to zmesjo zalijemo lonček od znotraj in ko se loj strdi, ga obesimo z odprtino navzdol na kako vejo ali na okno, kamor ne more mačka.

Siničke kmalu najdejo krmilnico. S svojo plezalno umetnostjo nas bodo razveseljevale ter s tem poplašale našo skrb. Vse odpadke najde in pozoblje vrabec, tako da ne gre nič v zgubo.

To je prebridko občutila slovenska mladina tisti dan, ko se je za vedno zaprl grob nad njenim vzornikom: viteškim kraljem Aleksandrom I.

V bolešči se krčijo srca naše mladine, ko stoji v duhu ob grobu svojega voditelja, ki se je vsega žrtvoval za ljudstvo, ki ga je ljubil z dejansko ljubeznijo, ki je vedno imel pred očmi njegov procvit in blagostanje.

Ne more verjeti naša mladina, da za vedno počiva v grobu oni veliki junak, ki ni klonil pod strahotami albanske Kalvarije, ne more verjeti, da so se za vedno zaprla groba vrata za hrabrim

vojskovodjem, ki je vodil svoj narod od zmage do zmage, ne more verjeti, da ni več zmagovalca pri Kumanovem, ob Bregalnici in na Kajmakčalanu.

Pokojno spava v grobu največji pobornik miru, ki je vedno imel pred očmi mirno sožitje vseh narodov, ki se je vsega posvetil delu za srečo in blagostanje svojega ljudstva in celokupnega človeštva, ki je še v poslednjih trenut-

kih svojega življenja mislil na Jugoslavijo in njeno bodočnost.

Ne bo ga več med nas njega, ki je živel in delal z nami, ki je svojemu ljudstvu zvesto stal ob strani v njegovih veselih in žalostnih dneh.

Ne bo hodil več po naši zemlji on, ki jo je ljubil z vso dušo, ki je naposled dal zanjo najdražje: svojo srčno kri...

Ne bodo ga več sprejeli vase viteške-

ga lovca naši gozdovi, ki je tako rad pohajal v nje ter užival njih mir.

In Blejsko jezero, biser zemlje naše slovenske, ne bo več gledalo v obraz njemu, ki je tako rad zrl v njegovo modrino ter preživel blažene dni v njegovi lepoti.

Žalostna in v dno duše potrta stoji ob grobu svojega vladarja naša mladina...

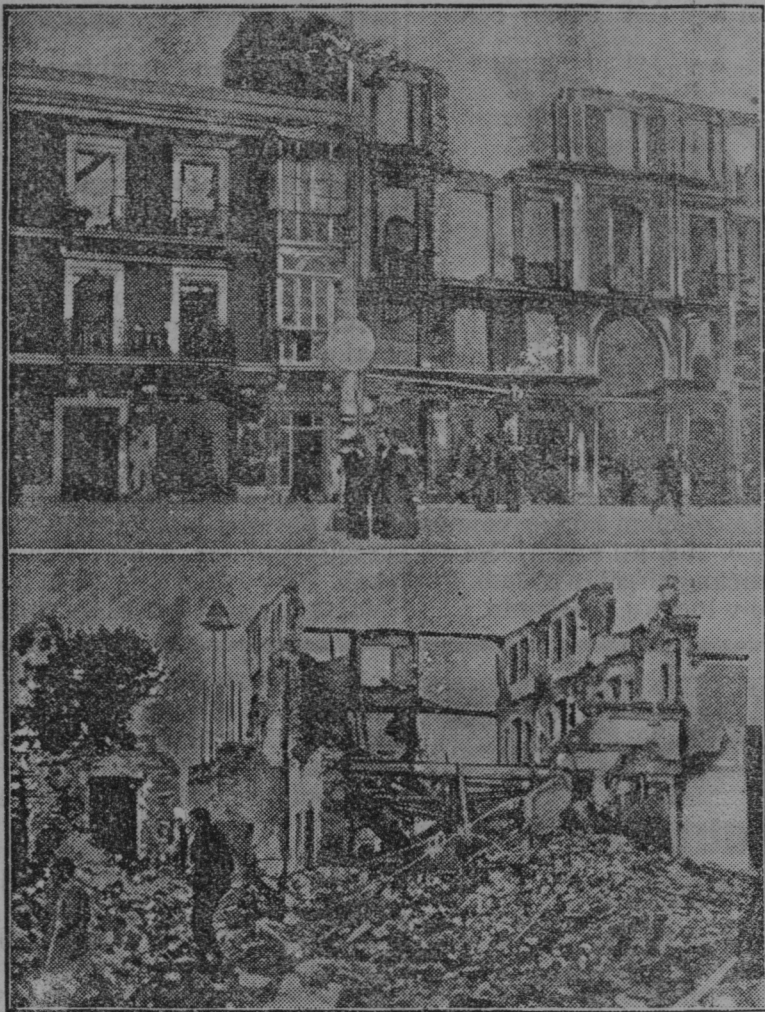
Mirno počiva v njem veliki vladar, čigar duh bo vedno živel z nami. Mrtve je on, ljubezen v dušah in srcih naše mladine pa ni mrtva: saj je mladina vajena ljubezen vračati z ljubeznijo.

»Čuvajmo Jugoslavijo!«

Naj tuji še tako poželjivo stegajo svoje roke po naši lepi zemlji, zvesta bo ostala naša mladina poslednjemu klicu svojega velikega vladarja, zvesto in odločno bo stala na braniku naše drage domovine Jugoslavije. Z njo pa bo duh vseh tistih, s kojih krvjo in žrtvami je bila Jugoslavija ustvarjena.

*

Sv. Lenart v Slov. goricah. Prosvetno društvo »Zarja« pri Sv. Lenartu v Slov. goricah zopet stopa na plan. V nedeljo dne 11. novembra priredi v svoji dvorani Narodnega doma ob treh popoldne novo, koroško, viteško-romantično igro »Bilštanj in Reberca«. Igra je čisto nova in bo igrana prvič na našem slovenskem odru. Motiv je vzet iz koroškega viteškega življenja. Dramatiziral jo je Korošec Jakob Špicar, po zgodovinski povesti našega sodnega svetnika g. dr. Ožbaltla Haunika »Zadnji vitez Reberčan«, ki so jo vsi z velikim zanimanjem čitali. Igra v mnogočem sliči »Črnemu križu pri Hrastovcu«, le da je snov vzeta iz koroškega življenja in podana še v bolj napeti in mikavni obliki. Vprizorjen bo tudi viteški dvoboj z meči. Ker prosvetno društvo lahko nudi tudi lepe viteške kostume, se drzne vabiti vse svoje prijatelje širom sosednih župnij in jamči za mnogo dramatičnega užitka in splošnega zadovoljstva.

Dve sliki iz španskega mesta Oviedo, kjer je divjal boj v zadnji revoluciji med vladnimi četami in komunističnimi uporniki.

Širite „Slov. gospodarja“!

strašne deževne dobe. Vihar je prignal od bogsgavedi kod najtežje oblake, raztegnili so se nad nami in pričelo je vlivati kakor ob vesoljnem potopu...

Zlato jama smo odkrili, imeli smo o njej najbolj natančne načrte, težke kilograme najčistejšega zlata po žepih in pripravljene za prenos, a zašli smo po lastni neprevidnosti v past silnega deževja, ki biča te kraje z majhnimi presledki do konca februarja.

Ob pojavu deževja nam je ležalo na dlani, kedo je potegnil z naših 26 prednikov meso do belih kosti. Po celi zlati jami raztresene človeške kosti so nas svarile dovolj, da je zlata jama tudi jama — smrti, a pohlep po odkrivanju vedno novih zlatih zakladov je bil močnejši nego smisel za življenje!

— — —

Vlivalo je, vihar je tulil, vode so naraščale. Nekje na severu je moralo že prej pričeti deževje, ker je bila v smeri proti nam v par urah vsaka graba in vsak potok poln do razliva. V našo zlato kotanjo so bobnele vode, blatno jezero se je dvigalo in le drog z zastavo je kazal, s kako naglico narašča voda, koje višina bo pričela padati najbrž po preteku štirih mesecev.

Prav na vrh hribovja smo morali bežati s šotorom, katerega niti postaviti nismo mogli radi z viharjem združenega neurja. S konji ter mulami smo stali po grebenu med grmovjem in drevjem brez vsake strehe. Dež nas je že bil davno premočil do kože, mrzel veter nam je potresal ude, repo smo kosali vsled mraza in niti govoriti nismo mogli. Izključeno je bilo, da bi zanetili ogenj, dokler se vsaj nekoliko ne poleže pričetek najžalostnejše dobe po Braziliji.

Nemo smo zrl s hriba naraščanje, razlivanje in neznansko šumenje er valovanje vod, ki so se bratile med seboj v razlivanju ter pretvarjale obširno stepto v eno morje... Strahovito deževje z mrzlimi vetrovi je zaigralo smrtno muziko našim 26 prednikom, ali je ne bodo tudi nam?

Dosedaj smo imeli vsak dan sveže meso od divjačine, s katero so nas zalagali naši spremeljvalci — vestmani. Nastop deževne dobe je napodil vse na prostem živeče živali pod zaščito ter streho pragozda. Naše zaloge na konzervah, suhorju, kavi, čaju, sladkorju, čokoladi itd. so bile malodane nedotaknjene, nikakor pa ne preračunane na mesece.

Paša za naše živali je bila nekaj metrov pod vodo, koruznega zrna pa je bilo za par dni in potem... Če smo hoteli ohraniti vsaj par konj za

Žensko kesanje.

Neka gospa v Španiji si je pustila naslikati podobo svojega moža na jezik iz kesanja, ker ga je naglala s svojim zlobnim jezikom v smrt.

Samo na Holandskem!

Na Holandskem so ukinili nekaj kaznilnic, ker je znatno padlo število hudodelstev. Leta 1904 je bilo na Holandskem 58.000 kaznjencev, danes jih je 23.000.

V angleških jetnišnicah

pride na 12.000 moških in 600 žensk.

Pristno angleško.

V angleškem kraju Wingfield niso pozidali celih 50 let niti ene hiše.

==

Št. Peter pri Mariboru. Naše prosvetno društvo »Skala« je končno veljavno razpuščeno in je te dni došla od banske uprave tozadevna rešitev. — Bratovščina jeruzalemskega osla se ustanavlja tudi pri nas. Samo da se dosedaj še niso mogli zediniti glede stajališča. Del je za to, da stoje zunaj cerkvenega obzidja, drugi bolj bogaječi del pa da stoje zunaj cerkve. Tudi glede predsednika so si še v laseh, ker so same brihtne glave Pametni Šentpeterčani pa svetujemo članom bratovščine jeruzalemskega osla, da naj sploh ostanejo doma in naj ne delajo sebi in drugim sramote. — V Metavi sta umrla Franc Damiš, prevzičkar, star 85 let, in Neža Kos, žena viničarja. Naj oba v miru počivata! — Sadna kupčija je pri koncu. Gospodarski uspeh ni takšen, kot smo ga pričakovali, ker gre zaslužek v glavnem v žepe prekupčevalcev in sadnih trgovcev, ki so glede cene vsi edini v škodo sadjarjem. — Da smo se Šentpeterčani udeležili tudi kraljevega pogreba, je samoumevno. — Vsled malega vinskega pridelka in izborne kakovosti se vinski kupci že pridno oglašujejo. Naj se vinarji s prodajo vina ne prenačijo in naj zahtevajo primerno ceno. Pod 6 Din za 1 liter naj vina nihče ne prodaja, ker bo cena prav sigurno še poskočila. — Praznik Kristusa Kralja so naši fantje lepo proslavili. Pri rani službi božji so skupno pristopili k mizi Gospodovi, popoldne pa so imeli poučen sestanek. Tako je prav! Naj ne bo fanta, ki bi ne bil pri fantovskem odseku KA. — S 15. novembrom se prične trimesečni gospodinjski tečaj pri tukajšnjih šolskih sestrah. Tečaj je namenjen kmečkim kakor tudi viničarskim dekletom ter se sprejmejo tudi dekleta iz sosednjih župnij. Priglasiti se je pri čč. šolskih sestrah.

Sv. Primož na Pohorju. (Smrt blagega mladeniča pri vojaki.) Dospela je iz Ljubljane prav žalostna vest, da je storil naglo smrt pri tamošnjem planinskem polku službujoči vzorni mladenič Franc Jesenk. Našli so vojaki na polju nek časnik. Ko ga je hotel rajni France naglo pobrati, ga je sunil njegov tovariš, nek

Črnogorec, s tako silo v trebuh, da je na mestu preminul. Za res grozno! Rajni France je bil eden najboljših naših fantov. Nad vse poštenega življenja, verno udan tudi svoji materi, vzgledni vdovi. Njegovo največje veselje je bila lepa, poštena knjiga in dober list. Veliko svojega zaslužka je izdal za dobro berilo. Imel je že celo majhno knjižnico, med drugim krasno vezano sv. pismo Mohorjeve izdaje, oba zvezka. Delo, dom, cerkev, knjiga, to je bilo veselje rajnega Franceta. In zdaj ga ne bo več nazaj! Globoko užalošeni materi, bratu in sestrama izražamo svoje globoko sočutje. Gotovo ni imel pretežkega računa pred Bogom. Saj se je izrazil eden njegovih tovarišev vojakov o njem: »Da, ta je bil pa res priden. Nikdar ni zaspal, ne da bi bil prej opravil večerne molitve. Naj počiva v miru!

Gornja Sv. Kungota. Do dna duše je bila naša Gornja Sv. Kungota pretresena, ko je dospela telefonska vest, da je padel naš viteški kralj Aleksander I. pod roko najgnusnejšega zločinca. V globoko žalost se je odela vsa naša obmejna župnija. Občina z občinskimi odborom in vsa tukajšnja društva so imela žalne seje ter odposlala žalne brzojavke na najvišje mesto. Na dan pogreba je bila farna cerkev natlačeno polna župljanov in zastopnikov uradov. Domači g. župnik Magdič je opravil sv. mašo, žalne obrede ter imel pri tej priliki globoko občuten pretresljiv govor o življenjskem delu blagopokojnega vladarja — kralja miru in sprave. Po končani službi božji se je vršila v tuk. narodni šoli impozantna žalna svečanost. Ves III. razred je bil odet v črmino. Pred kraljevim kipom so gorele sveče. Gospod šolski upravitelj Albin Spreitz je s svojim globoko občutenim govorom ganil šolsko deco in mnogoštevilno prebivalstvo do solz. Po petminutnem pobožnem molku smo zaklicali »Slava!« viteškemu kralju Aleksandru I. Potem je imelo tuk. Katoliško prosvetno društvo žalno sejo v društveni dvorani pred kipom blagopokojnega vladarja in umetno postavljenim katafalkom, kjer je domači g. župnik imel žalni govor, nakar se je odposlal na maršalat v Beograd žalni telegram.

Sv. Lovrenc v Slov. goricah. Že dolgo let smo si želeli in se pripravljali, da bi si dali sezidati novo kapelo, hišico Marije pomočnice kristjanov. Ta želja se nam nikakor ni

hotela izpolniti. Še le letošnje leto se nam je ponudil človek iz naše sredine, da prevzame to važno in nam tako zaželjeno delo. Dne 8. junija t. l. je začel s pomočjo vaščanov porirati staro kapelo, katera je bila postavljena leta 1872. Bila je stara in vsako njeno popravilo bi bilo brezuspešno. V šestih dneh je bila kapela razdrta. Da bi nas prepričal o lepoti nove kapele, je narisal načrt ter ga predložil našemu vaščanskemu odboru. Bili smo presenečeni, ko smo zagledali to krasno risbo. Tudi naš gospod župnik je bil tega vesel in z načrtom popolnoma zadovoljen. Delo je šlo naglo naprej. Vaščani so vozili opeko, apno, cement, drugi zopet gramoz, les itd. Težavno je bilo za delavce, delati dan za dnevom tu pri kapeli in doma na polju. Ali lju-bezen do Boga in do Marije je vse premagala. In tako je kapelica rastla, čez par tednov je bila sezidana. Sedaj se je pa še le začelo pravo hudo za našega delovodjo. Ni izgubil poguma. Obiskal je s svojim pomočnikom nad 100 hiš ter prosil prispevkov za kapelico in za zvon. Njegov trud ni bil zastonj, vsi so darovali. Bili so darovalci od blizu in daleč, tisočkrat hvala vsem! 17. oktober je bil dan blagoslovitve, res dan, ki ga je naredil Gospod! V spremstvu č. g. župnika se je pomikala procesija od farne cerkve Sv. Lovrenca proti naši vasi. Deklice Marijine družbe in Marijinega vrtca v beli obleki ter z vencami na glavah so nesle v procesiji podobo Marije pomočnice kristjanov v našo vas. V kapelici se je darovala sv. maša za darovalce kapele. Po sv. evangeliju je imel gospod župnik prisrčen nagovor. Med sv. mašo je bilo sv. obhajilo, katerega so se udeležili vaščani in veliko število drugih. Popoldne ob dveh so bile večernice in litanije. Te redke svečanosti se je udeležila velika množica ljudstva tudi iz sosednjih krajev. Prvi mrlič, ki mu je zvon v naši kapelici zazvonil, je bil Nj. V. l. kralj Aleksander I. Tužni so bili njegovi zvoki ter so nam segali globoko v srce. Naposled je treba izreči hvalo našemu ustanovitelju in delovodju Kolariču, kakor tudi njegovemu pomočniku Žmauc. Hvala gospodu župniku in vsem darovalcem!

Št. Ilj pri Velenju. Nemila smrt žanje in kosi brez počitka. Dne 13. oktobra je prerezala nit življenja dragemu očetu in ljubljenu možu

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavnice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Cekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 2113

ježo in nekaj mul za prenos tovora, smo morali pretežno število poklati, sicer bo pocepalo vse do zadnjega komada na pomanjkanju prehrane.

Poiskali smo toliko zavetra za skalovjem, da smo si vsaj laško potegnili nad glavami platneno streho in zakurili več ognjev. Premočeno dračje ter druga suhljad sta samo tlela, povzročala goste oblake dima, ki so nas dušili s kašljanjem in nam zalivali oči s potoki solz. Komaj nekaj ur smo stali z obema nogama v deževni dobi in že smo bili do skrajnosti nevoljni, da obupani.

Na kak umik preko visoko poplavljenega stepe ni bilo niti misliti. Kakor daleč so nesle oči v krogu, povsod valovanje umazanih vodnih mas. Če bi tudi nehali nalivati, zasijalo solnce, in bi se pričele vode razgubljati, bi bila tla toliko razmočena, da bi nam bil vsaj za dober teden onemogočen povrat iz zlate jame.

Prvo noč si niti obleke nismo mogli posušiti. Spal menda ni nikdo. Zjutraj smo trepetali od mokrote ter mraza kljub temu, da so romale steklenice žganja iz rok v roke.

Nevarnost nas je vse pobratila. Nobene razlike nismo poznali ne glede pijače in ne jedače. Vsak je znal, koliko in kaj imamo in kaj nas čaka. Če ne bomo štedili z živili,

Koj drugi dan smo ubili dva konja nosača. Pekli smo konjsko meso, ga zavživali s slastjo, bilo je sveže.

Kmalu se je pokazalo, da so domačini veliko manj odporni napram mokroti in slabemu vremenu, nego n. pr. jaz in tovariši iz Severne Amerike. Tretji dan je trosila mrzlica domačine v tako hudih napadih, da jih niti kinin ni zastavil. Ljudje so hušjali na prostem ter hladnem v mokrih odejah, kakor bi strgal z njih meso.

Deževalo je še neprestano, vodovje je naraščalo in grebeni hribov so tvorili suh obroč krog jezera zlate jame. Iz smrtno obupnega položaja nas bi zamogel oteti samo še kak čudež, sicer bomo proti koncu deževne dobe vsi do golih kosti izprani okostnjaki!

Nosači ter gonjači so nam pravili, da se zarije v deževnem času Brazilijanec med listje pod streho, kjer dremlje ter spi in vstaja le toliko, da je, pije in opravi najnujnejše posle po stanovanjskem prostoru ter pri živini. Po deževju na prostem se ne giblje nikdo in sicer radi malarije, griže in drugih bolezni, ki takrat rajajo nad mokrotnimi pokrajinami.

Dalje sledi.

Rebernik Jakobu. Kdo šentiljskih faranov ni poznal tega iz svetovne vojne trpečega invalida? Nad dve leti že ni mogel več obuti prav nikakšnega obutja. Vse življenje je bil priden in skrben kot mravlja. Rojen je bil v Št. Janžu v znani Rebernikovi hiši, iz koje je že kot petleten deček nastopil pot v službo in med svet. Trdi kruh službe je užival do svojega 25. leta. Izbral si je družico v Št. Ilju na malem Katrijevem posestvu. S svojim umnim in marljivim gospodarstvom je razširil posestvo in svoj ugled v občini. Kruta vojna je pozvala tudi njega v boj, kjer si je nakopal strašno bolezen kostni revmatizem. Strašne bolečine na nogah je prenašal s takšno potrpežljivostjo in vdanostjo, da smo se kar čudili. Še dobre volje je bil. Vsakdo ga je našel in pustil z bridkim nasmehom na ustnih. Kako je bil vobče spoštovan, je bil priča njegov pogreb ter številni venci in šopki ob njegovi krsti. Dragi oče, počivaj v miru poleg sina Rudolfa in hčerke Tončke! Ohranimo te v hvaležnem spominu. Materidovi, sinovom in hčeri ter vsej Rebernikovi družini pa naše iskreno sožalje!

Luče. Zopet so prišli dolgi zimski večeri, ki so žalostni, ker marsikje in pogosto se razpravlja o tragični smrti našega viteškega kralja. Tudi Luče so v globokem žalovanju. Vse je v črnih zastavah. Na dan pogreba smo prisostvovali sv. maši, po maši smo se razvrstili v žalni sprevod. Od cerkve do šole so bili šolarji, za njimi člani gasilske čete, orožniki, celoten obč. odbor ter ostalo občinstvo. V šoli sta bili dve deklamaciji, za njima govor šolskega upravitelja, nato zaprisega gasilske čete novemu kralju, nazadnje pa radijski prenos iz Beograda. Pripomnimo tudi, da se pod spretnim vodstvom gospoda Marata, poveljnika, tukajšnja gasilska četa prav lepo razvija. Letos si je nabavila nove cevi in motoriko, ki je bila Lučam zelo potrebna. Kljub veliki krizi smo motoriko plačali takoj. Pripomogli so pa seveda skoro vsi župljani, občina, hranilnica, banovina, uprava Marjingrad ter še mnogi dobrotniki in darovalci od drugod. Vsem najlepša hvala! Pred kratkim se je vršila v Lučah tudi župna vaja, ki je lepo uspela in pokazala, kaj vse premorejo združene moči. Na kaj takega se ljudje tukaj ne spominjo. — V letošnji sezoni smo bili dobro obiskani od tujcev in hribolazcev, po večini od Hrvatov. Jesenski sneg je že naše planine tretjič pobelil, a pokazal se je zadnje dni tudi po celi gornji Savinjski dolini. — Na oklicih sta Viktor Dešman in Marija Štiglic, po domače Stopnikova. Poročila sta se pa v pondeljek Nande Skrubej, po domače Drtički, zaposlen v revirju tukajšnjega gozdarstva z Milko Ajnik, po domače Mlinarjevo, v Konjskem vrhu. Njemu in njej želimo: Bilo srečno ter veselje in blagoslov v novem stanu!

Bele vode. Gospodarski položaj hribovskih posestnikov je postal tako težak, da nobeden brez črpanja gozdov ne zmore za davke in gospodarske stroške. Da se za les v gozdu vsaj nekaj dobi, so nujno potrebne dobre ceste, ki pocenijo prevoz lesa. Za cesto ob Lubiji se je sedaj dobro zavzela obč. na Mozirje okolica. Del tukajšnjih posestnikov veže ta cesta z 20 km oddaljeno postajo Šmartno ob Paki. Iz Belih vod v dolino in po Florjanski cesti v Šoštanj je približno 10 km. Imeli smo iz Belih vod v dolino skrajno slabo cesto s skoro navpičnimi klanci. Na prizadevanje in pod vodstvom bivšega, nad vse požrtvovalnega in delavnega g. župnika Klasinca smo jeseni leta 1932 začeli z delom nove ceste. Pol leta pozneje smo že vozili po 2 in pol km dolgi novi cesti Bele vode—Grenbenšek, kjer nas je vezal most s Florjansko cesto. Večino dela smo izvršili po zimski. Zmrzli

čevlji na nogah, nakopana zemlja nam je kar sproti zmrzovala, a mi smo delali kot za stavo, složni in edini, ter dokazali, da se v naših žilah pretaka sveža kri poštenih planincev. Cestni proračun skupno z dosedanjim vzdrževanjem in podcenjeno vrednostjo zemljišča z 40 tisoč Din. Od tega nas je na denarnih izdatkih stala cesta 20.000 Din.

Sv. Jurij ob Taboru. (Rajnemu Kosu-Dragarju v spomin!) Dragi Vinko! Nikdar ni bilo zbranih okrog Tebe toliko ljudstva, kakor danes, na praznik Vseh svetnikov, zbranih okrog Tebe, ki ne sedi več kot ključar v prvi cerkveni klopi, ampak ležiš v mali sobici sredi cerkve. Hudo nam je, ker si se tako hitro, nepričakovano hitro, poslovil od nas. Kako Te je bilo lepo gledati, ko si ob prvih nedeljah na čelu 140 mož in fantov ponižno stopal k mizi Gospodovi, in s kako pobožnostjo si ob prvih nedeljah popoldne častil Najsvetejše. Ključar si bil podružnice v Kapli in župnijske cerkve, pa povrh še ubožni oče. Skrbel si za lepoto in snago hiše božje, pa tudi svoj domek si imel v najlepši snagi. Pa ne samo Tvoja hiša, ampak vse Tvoje posestvo je bilo z najboljšo skrbnostjo oskrbovano, kakor da bi bilo na razstavi. Menda se v nobeni hiši ni izmolilo toliko skupnih rožnih vencev, kakor si jih Ti izmolil. V gostoljubnosti se nisi dal od nobenega prekositi. V javnem življenju si kot občinski svetovalec in načelnik krajevnega šolskega odbora znal vedno prav svetovati. V političnem življenju si moral za dobro stvar tudi marsikaj prestati. In če je danes zbranega toliko ljudstva okrog Tebe, je to znamenje, da Te ljudstvo ljubi in je polno Tvojega duha. Ker si bil nad vse ponujen in spomen, Te je ljudstvo še bolj vzljubilo. Odlikovanja nisi prejel nobenega, zato pa upamo, da si danes na praznik Vseh svetnikov od Boga prejel najvišje odlikovanje, svetniško čast! Obljubljamo Ti, dragi Vinko, da hočemo živeti in delati v Tvojem duhu. Na svidenje nad zvezdami!

Polzela. Snega je precej padlo. Velike težave imamo s steljo za živino. Dosti se govori o veliki tatvini, ki se je zgodila v tovarni pletenin v Polzeli; vlomilci so odnesli 60.000 Din v gotovini in 150 ducatov nogavic. — Tudi pri nas obstoja ona bartovščina, ki vsako nedeljo in praznik zbira svoje ude pred cerkvijo med pridigo. Članov te čudne bratovščine ne bom navedel imenoma, ker upam, da se bo ta bratovščina kmalu sama razpustila.

Vojnik. Zadnje nedelje v oktobru, na praznik Kristusa Kralja, smo zaključili letošnje svetoletne procesije, katere so bile in sicer: prva dne 15. julija pri rani sv. maši, druga dne 22. julija pri pozni sv. maši, tretja dne 21. oktobra popoldne in zadnja dne 23. oktobra tudi popoldne. Pri zadnjih dveh procesijah je prišla tudi svetoletna procesija iz Nove cerkve v Vojnik pod vodstvom kanonika Žagarja P. Po zadnjih procesijah je imel globoko zasnovane cerkvene govore o odpustkih in krščanskem življenju domači kaplan Orel. Bog daj, da bi ti dobljeni svetoletni odpustki koristili za večno življenje nam, kakor tudi našim dragim rajnim! — Župnijska knjižnica je odprta redno vsako nedeljo po pozni sv. maši in po večernicah. Preganjajte si čas po dolgih zimskih večerih s čitanjem dobrih knjig, katere dobite proti malenkostni odškodnini v župnijski knjižnici v kaplaniji. — Bliža se nam zimski čas in z njim prihaja tudi Novo leto. Novo leto, čas za obnovitev naročnine za dobre katoliške časopise. Marsikdo bode rekel: Časi so slabi, kje naj vzamem še denar za časopis? Resnica je to, vendar pa pomisli, da če

si prihraniš in plačaš 32 Din, te bo razveseljeval »Slovenski gospodar« vsak teden skozi celo leto. Ako ti pa tega ni mogoče, plačaj vsaj 20 Din za knjige Družbe sv. Mohorja. Za ta denar dobiš pet jako krasnih in zanimivih knjig, in če ti pa tako trdo gre za denar, da niti teh 20 Din ni mogoče riskirati, potem pa plačaj vsaj 12 Din in dobival boš vsak mesec krasen mladinski list »Naš dom«. Prihodnje leto mora v vsako katoliško hišo vojniške župnije vsaj en katoliški list! — Odboru za zgradbo banovinske ceste II. reda Vojnik—Šmartno v Rožni dolini je obljubljen od banovine nadaljna podpora v znesku 50.000 Din, katera se bo odboru izplačala v dveh obrokih po 25.000 Din. Sedaj se bo lahko nadaljevalo z delom, s katerim bodo preskrbljeni brezposelni najmanj dva meseca. — V nedeljo dne 28. oktobra so se vršile občinske volitve za občinsko upravo nove združene občine Vojnik-okolica. Vložena je bila samo ena lista (JNS). Udeležba je bila zelo slaba. V novo občino Vojnik-okolica spadajo bivše občine: Šmartno v Rožni dolini, Nova cerkev, Višnja vas in Frankolovo.

Jurklošter. Kakor listje z dreves tako padajo postarani ljudje v grob. Umrl je tukaj za služni mož Jakob Blatnik iz Blatnega vrha v torek in na Vseh svetnikov dan smo ga pokopali. Bil je dober gospodar, skrben oče svojim otrokom in zvest v spolnjevanju svojih krščanskih dolžnosti. Še en teden pred smrtjo se je pripeljal v cerkev, kjer je obenem prejel Jezusa kot zadnjo popotnico. Spolnil je bil 71 let. V moški dobi je bil večkrat občinski odbornik, dvakrat tudi župan in sicer prvič od leta 1910 do 1912, ko se je izvršila ločitev št. Lenarta nad Laškim od občine Jurklošter, in od leta 1921 do 1924. Predsednik krajevnega šolskega odbora pa je bil od 1922 do 1927. Odlikovan je bil tudi z zlato medaljo za državljanske zasluge. Ob pogrebu je ravno začelo močno deževati z burjo. Zato se šolska mladina ni mogla udeležiti pogreba z zastavo. Sicer pa je bil močno zastopan občinski in šolski odbor. (Popoldne je tukaj snežilo.) Naj počiva v miru!

Iz zagrebške torbe. Med Slovenci po domovini se je že mnogokrat ponovila želja, da bi vsteli našega velikega Slomškega med svetnike. Upamo, da bo ta lepa želja vseh Slovencev kdaj izpolnjena. Pa imajo tudi Hrvatje enake težnje. Prav 1. november je obletnica smrti škofa Langa, ki je živel in umrl kot svetnik. Tudi za njegovo kanonizacijo (umrl je pred 10 leti) so že bili storjeni nekateri koraki. Prav za to deseto obletnico je bila poklicana v življenje lepa ustanova »Langov dom«, ki bo dajal zavetišče brezposelnim in onemoglim dekletam. — V nedeljo dne 11. novembra bo pa »Zbogom« Slomškovo prosvetno društvo priredi ta dan ob pol petih popoldne v jeronimski dvorani žalni spomin Nj. Vel. Med odmori ponovljene Finžgarjeve igre »Naša kri« pa se bo po enoletnem zagrebovanju poslovil od Zagrebčanov dosedanji duhovnik za Slovence v Zagrebu Hladnik Janez. Lani dne 12. novembra je bil sprejem, letos dne 11. novembra bo pa slovo. Točno eno leto! — Sedaj dokler še nimamo cerkve, se zbiramo kar v prostorih kar v prostorih Slomškovega prosvetnega društva. In to ob šestih v Nikoličeva ulici 10. Tako postaja ta prostor glavno zbirališče Slovencev za ta prehodni čas.

Ali si že obnovil naročnino?

Vino proti legarju.

Pariški zdravnik dr. King že leta in leta proučuje in ugotavlja, da se v vinorodnih krajih Francije, niti tam, kjer imajo zelo slabo pitno vodo, nikoli ni pojavil tifus.

V krajih z okuženo vodo se kužna bolezen legarja redno ponavlja. Tudi v Franciji imajo ponekod zaostale kraje, da ljudje ne vedo, kaj pomeni, ako stojijo vodnjaki blizu gnojišč, ki niso cementirana in se iz njih odteka gnojica.

Zdravnik je napravil v svoji pariški preskuševalnici celo vrsto poskusov, ki so brez izjeme pokazali, da imajo vse vrste vina, tudi takšna, ki ne dosežejo niti 9 stopinj alkohola, veliko moč nad bacili. Vina, posebno močna, umore bacile v kužni pitni vodi že v 10 minutah. Vina z manjšim odstotkom alkohola, ki naravnost ne umore bacilov, jih pa vsaj toliko oslabe, da ne morejo več izzyvati bolezni, tudi če človek pije pokvarjeno vodo. Dr. King je spoznal, da močnejše vrste vin niti tedaj ne izgube svojega učinka na bacile, če jim primešamo do 50 odstotkov vode.

K tej ugotovitvi, ki je zanimiva za vse vinorodne kraje, torej bi še lahko pripomnil, da je trditev, ki jo je postavil pariški raziskovalec, iz prakse prav dobro znana prebivalstvu zgornje Italije. Pri ofenzivi na Tilmentu leta 1917 so vojske uničile vse zaloge vina v pokrajini. Kmetje so takoj napovedali, da bo v najkrajšem času nastopil tifus. Niso se motili. Kužna bolezen je nastopila in tako grozno razsajala, da je uničila na tisoče človeških življenj.

Delovni čas v srednjem veku.

Vprašanje, če so več delali danes ali v srednjem veku, se da pravilno tolmačiti, če vzamemo v pretres vse okoliščine: dolžino delovnega dneva, število praznikov ter prostih dni in način dela. Po vseh starih zapiskih ali kronikah naletimo na podatke o zelo dolgem delovnem času. Delovni čas v srednjeveških obrtnih ter trgovskih hišah je znašal pogostokrat več nego 12 ur.

Delovni čas so urejali cehi po krajevnih in tržnih razmerah različno ter zelo strogo. Na drugi strani pa zopet naletimo v srednjem veku na podjetja, v katerih so bile delovne moči neverjetno kratko zaposlene.

V najstarejšem nemškem železnem rudniku v Rammelsbergu pri Goslarju je trajal v 14. stoletju ših 6 ur. Še le leta 1476 so zvišali zaposlenost v tem rudniku na 8 ur.

V srednjeveški Angleški so delali 4 dneve v tednu po 12 ur dnevno.

V splošnem je bil delovni dan v srednjem veku daljši nego je danes, kar je pa bilo zravnano s številnimi cerkvenimi in posvetnimi prazniki. Leto je štelo tolikokrat 190 delaprostih dni — število, ki je za današnje pojme nerazumljivo.

Kar se tiče časa, danes več delamo,

Za čiščenje in obnavljanje krvi

je **PLANINKA** čaj Bahovec dober regulator. Zaradi tega učinkuje 6—12 tedensko zdravljenje s **PLANINKA** čajem **BAHOVEC** izredno dobro:

pri slabi želodčni prebavi in zaprtju,
pri slabem in nerednem delovanju črvesja in napetosti telesa
pri omotici, glavobolu, nespečnosti in zgagi,
pri obolenjih sečne kisline in hemoroidih (zlati žili),
pri obolenju jeter,
pri nervozi in živčnih boleznih.

Zahtevajte v lekarnah izrecno **PLANINKA** čaj **BAHOVEC** za Din 20.— paket, ki vsebuje samo tedaj pravi **PLANINKA** čaj, kadar je paket zaprt in nosi naslov proizvajalca: 1129

Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana.

Reg. S. br. 14212.
10. VII. 1934.

nego v srednjem veku, četudi je bil tedaj posamezni delovni dan daljši.

Treba tudi upoštevati dejstvo, da sta bila v starih časih način in cilj dela povsem drugačna nego sta danes.

Srednjeveški človek ni delal, da bi zaslužil ali kopicil bogastva, ampak da bi shajal svojemu stanu primerno. Poleg dela se je moral ozirati na razne slavnosti in na družabnost. Ljudje v srednjem veku so imeli malo zunanjih potreb in zelo mnogo časa. Tedaj ljudje niso tolikanj hlatali po zaslužku in jih občudujemo še danes, ker so ustvarili s svojim delom toliko umetniških dragocenosti ter znamenitosti.

K stoletnici cigarete.

Cigareta je obhajala stoletnico ob prehodu iz leta 1932 na 1933. Leta 1832 se je bojevala Turčija z Egiptom in je bila uničujoče premagana pri Koniji v Mali Aziji. Hvaležni egipčanski paša Ibrahim je pustil razdeliti v Kairi med zmagovito vojaštvo tobak in pipe, katera je pripeljala cela ladja. Med razdeljevanjem duhana so — presenetili Turki Egipčane in so jih obsuli s točo strelcev. Egipčani so sicer odbili turški napad, pač pa so bili v boju uničeni vsi zaboji, v katerih so bile pipe. Egipčanski vojaki so bili zelo potrti, ker niso mogli pušiti izbornega tobaka. Ob tej priliki je prišlo nemu na misel, da je vzel med dva prsta nekoliko duhana, ga je zavil v papir, v katerega so bile ovite pipe in ga je prižgal. Vsi so ga začeli posnemati, cigareta je bila ustvarjena!

Poslednje vesti.

Domače novice.

Koliko je v Mariboru meščanov in odkod so? Po najnovejši ugotovitvi šteje Maribor 25.000 meščanov. Od teh je rojenih v Mariboru 5000. Nad 5000 je doma iz bližnje mestne okolice, 7000 jih je iz ostalih delov Slovenije, 4000 je Primorcev.

Nenadna smrt uglednega moža. V Zamušanih pod Ptujem so našli mrtvega 65letnega užitarja Franca Geč. Blagopokojnega, ki je oče uglednih sinov, je najbrž zadela kap. Pokojni je bil znan daleč okrog, spoštovan ter priljubljen pri vseh, ki so ga poznali. Več let je bil župan občine Zamušani in bodo nadaljevali njegovo delo njegovi sinovi. Rajnemu Francu ohranimo trajen ter hvaležen spomin, preostalim in posebno še sinu kaptanu v Mariboru naše iskreno sožalje!

Hiša pogorela v noči. V Braslovcih pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah je pogorela v noči

hiša posestnika Franca Zelenka. Ogenj je objel celo poslopje s tako naglico, da na kako reševanje ni bilo niti misliti.

Radi odpovedi v smrt. Na Teznu pri Mariboru so našli na železniškem tiru grozno razmesarjeno truplo tekstilnega delavca Antona Bančiča, doma iz Bertincev pri Vraždinu. Zadnjo soboto je dobil v tvornici odpoved, kar ga je komaj 20letnega nagnalo v smrt.

Ponesrečen vlom — eden vlomilcev ustreljen. Od zagrebške policije zasledovana vlomilca Jožef Štangelj in Janez Mrvar, oba iz Gotne vasi pri Novem mestu, sta se pripeljala na motornem kolesu preko Stične v Žužemberk, kjer sta hotela vlomiti v tamošnjo posojilnico in v notarsko blagajno. Motorno kolo sta skrila in sta se priklatila pod zaščito teme v trg in se lotila proti polnoči tatarskega posla. Delala sta preveč ropota in zbudila hišnico. Dekle je skočilo skozi okno in poklicalo orožnike, ki so obklopi posojilnico. Vlomilca Štanglja so orožniki kmalu ukrotili ter odgnali, Mrvar jim je pa pobegnil in je utekel v smeri proti Novemu mestu. Kmalu so bili za njim orožniki. Ker ni obstal na klic: Stoj!, je počila puška in Mrvar se je zgrudil, smrtno zadet v tilnik.

Dodatek k poročilu o roparskem zločinu na Virju pri Ljubljani. Med novicami poročamo, kako je napadel Josip Mavrin 62letno Ivano Kafol na Virju, ji prizadjal s sekiro nevarne poškodbe in ji odnesel 2000 Din gotovine. Ivano Kafol so prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer upajo, da bo okrevala. Napadalec Mavrin je doma s Ponikve pri Celju.

Posebni vlak na Oplenac dne 17. in dne 18. novembra t. l. Tujsko-prometna zveza (Putnik) v Mariboru pripravlja po vzgledu vseh drugih pokrajin naše države poklonitveno potovanje na grob blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja s posebnim vlakom. Odhod iz Maribora bo v soboto dne 17. novembra ob približno 17. uri, prihod v Mladenovac v nedeljo dne 18. novembra, približno ob 7. uri zjutraj, odhod iz Mladenovca cirka ob 13. uri, prihod v Beograd cirka ob 14. uri, odhod iz Beograda cirka ob 19. uri, prihod v Maribor v ponedeljek dne 19. novembra, cirka ob 9. uri dopoldne. Vozna cena Maribor — Mladenovac in nazaj z avtobusno vožnjo Mladenovac — Oplenac in nazaj bo znašala 180 Din. Zajutrkovalo se bo deloma v Mladenovcu, deloma na Oplencu, kjer se nahaja prvovrsten hotel, večerja pa bode v Beogradu. Udeležniki izven Maribora naj se prijavijo potom pristojnih občinskih uradov. Za priključne proge je odobrena polovična vožnja, n. pr. Dravograd — Maribor, Rogaška Slatina — Grobelno, Velenje — Celje t. d. Radi tehničnih predpriprav prosimo občinstvo, da se čimprej prijavi pri Putniku v Mariboru, Aleksandrova cesta, v Celju pri Putniku, ali pri ekspozituri Putnika v Št. Ilju in v

Gornji Radgoni, oziroma pri občinskih uradih. Pravočasne prijave so potrebne, ker je od železniške uprave predpisana udeležba najmanj 400 ljudi za odpremo posebnega vlaka po četrtinski vozni ceni.

Dopisi.

Maribor. Na Betnavski cesti št. 73 je umrl dne 28. oktobra Ivan Lobnik, posestnik, v starosti 72 let. Bil je ugleden mož, miroljubnega, dobrega in plemenitega značaja ter globokega krščanskega prepričanja. V njegovo hišo zahaja »Slovenski gospodar« že 17 let. Pogreb se je vršil dne 30. oktobra ob jako veliki udeležbi. Blagi pokojni naj počiva v miru! Gospej soprogi in celi rodbini naše iskreno soazlje!

Knjižnica „Slovenskega gospodarja“

Naročniki in čitatelji »Slovenskega gospodarja« so želeli dobiti posebno važne članke v ponatisu, da jih lahko v obliki knjižice shranjujejo. Zato se je Tiskarna sv. Cirila odločila, da začne izdajati knjižnico »Slovenskega gospodarja«. Ker bodo knjižice različnega obsega, bo za vsako številko določena posebna cena. Dosedaj je izšla:

Štev. 1. Zemljiška knjiga. Knjiga obsega sledeče: pomen zemljiške knjige, kako izgleda zemljiška knjiga, vpisi v zemljiško knjigo, vrstni red vpisov, izbris starih vknjižnih terjatev, kolekovanje, zadolžnice, izbrisne pobotnice, prednostna izjava, kupna pogodba za vse posestvo, kupna pogodba za eno parcelo, služnosna pogodba. Knjižica je cena 5 Din.

Kot številka 2 izide v kratkem knjižica: **»Kako si sam izračunam davek?«**

Naročniki »Slovenskega gospodarja« imajo pravico, da bodo te knjižice dobivali za polovično ceno. Svoje naročilo morajo nasloviti na **Upravo »Slovenskega gospodarja« v Mariboru, Koroška cesta 5.** V prodajalnah in knjigarnah knjižic ne bodo dobili za polovično ceno. Naša uprava bo najpreje pogledala, če je dotični res naročnik, nato dobi knjižico za polovično ceno. — **Knjižnica »Slov. gospodarja«.**

Listnica uprave.

Ker vidimo, da je potrebno, gotove slučaje nedostave, oziroma nepravočasne dostave našega »Slovenskega gospodarja« naročnikom javno obrazložiti, bomo to v bodoče pod zgornjim naslovom storili. — Terezija Lah, Globoko: Mi smo Vam številko v redu poslali. Kako, da je niste prejeli, je za nas uganika. Danes Vam ponovno pošljemo isto številko. — S Hrastnik, Polzela: Od tukaj smo Vam list redno pošiljali. Da kar dveh številk niste prejeli, ne moremo razumeti. Mi smo Vam jih sicer že enkrat poslali, hvaležni bi Vam bili, če nam sporočite o priliki, ako ste izvedeli, kam so se izgubile.

MALA OZNANILA

Sprejem oženjenega majerja brez otrok, vajenega tudi konjev, hmelja, tesarskega dela. Ponudbo na: Kislinger, Celje, Kovaška ulica 1. 1132

Mizarski pomočnik, vojaščine prost, prosi dela. Ponudbe na: Ivan Lebič, učitelj v Prevaljah. 1134

Potrebujem pomočnika pri prvi šajbi takoj. Plača po dogovoru. Franc Reisp. Fram. 1125

12letnega fanta dam za svojega dobrim in poštenim ljudem. Naslov v upravi lista. 1115

Sprejme se za takoj trgovski učenec v trgovino z mešanim blagom in z deželnimi pridelki na deželi, učenec more imeti 2—4 razrede meščanske šole, veselje do trgovine in mora biti zelo pošten, zanesljiv in od strogo poštenih staršev. Naslov v upravi lista. 1113

Oddam zdravega fantka, 9 mesecev starega, za svojega, na deželo ali v mesto. Flekušak št. 7, p. Sv. Jakob v Slov. goricah. 1116

Prodam malo posestvo. Vuga, Šentovec, Slov. Bistrica. 1128

Manjše vinogradniško posestvo potrebuje za obdelovanje vinograda osebo, ki razume vinogradniška dela. Razen prostega stanovanja ima pri viničarji tudi njivo, drugo po dogovoru. Naslov v upravi lista. 1127

Želim kupiti majhno posestvo od starih ljudi, ki lahko zraven ostanejo, v bližini cerkve. Naslov v upravi lista. 1131

Singer šivalni stroj za šivilja ali krojača prodaja poceni in z garancijo mehanik Drakslar, Vetrinjska ulica 11, Maribor. 1130

Naznanjam, da opustim trgovino z usnjem mojega rajnega očeta g. Franc Potočnika. Radi tega prodajam vse vrste usnja dokler traja zaloga, po znatno znižanih cenah. Pozivam vse lastnike v delo danih kož (lanskih), da se te kože rešijo do dne 31. decembra, sicer nisem odgovorna po tem roku za posledice. Za obilen obisk se priporočam: Olga Širca, trgovina usnja, preje Franc Potočnik. 1128

Prodam posestvo 7 oralov ali zamenjam, 10 minut od postaje Sv. Jurij ob južni žel. Hrušovec Lesjak. 1123

Manjše posestvo se išče v najem za večletno dobo. Najemnina plačljiva takoj v gotovini. Ponudbe poslati na upravo lista. 1107

Šivalni stroj prodam poceni, tudi na knjižico. Roza Sidar, Maribor, Pobreška 9. 1122

Voz z kripo za prodati. Maribor, Meljska cesta 24. 1103

Ženini in neveste! Izdelujem šopke in vence po najnižji ceni. A. Klemenčič, Dravska ulica 8, Maribor. 1118

Klobuke in copate (počne) lastnega izdelka kupite najceneje pri Francu Bernik, Maribor, Trg Svobode 8. Popravljam klobuke od 20 do 35 Din. 958

Šivalni stroj 450 Din, mala kredenca 150 Din, dva divana 80—180, postelje z žičnimi madracami po 150, omare, predalnik za perilo 130, ostanki blaga za obleko in perilo od 2 Din naprej. Maribor, Koroška cesta 3. 1124

Vaš denar ni v nevarnosti, če kupujete sadna drevesa in vinsko trsje le v znani in dobri drevesnici J. Gradišnik, Šmarjeta pri Celju. Zahtevajte cenik! 1938

Kotle za kuhanje žganja in perila, bakrene brzoparilnike Alia, obenem tudi s pripravo za kuhanje žganja, si nabavite po ugodnih cenah pri Jakobu Kos, kotlarstvo, Maribor, Glavni trg št. 4. Vzamem kot plačilo tudi »vložne knjižice« Mestne hranilnice, Spodnještajerske posojilnice in posojilnice v Narodnem domu. 1009

Preklic. Podpisani Klinc Ivan preklicujem vesti, izrečene proti g. Korenu Francu v Rogozi, kot neresnične. — Klinc Ivan, Rogoza 35. 1112

Prešo za seno staro, dobro ohranjeno, ali pa tudi samo posamezne dele kupi: **Uprava graščine Zgornji Ptuj.**

Kovačnica

z inventarjem, dober zaslužek mogoč, se da najem. Vpraša se pod »Kovačnica«.

Oglasi Obiskovalcem Maribora

v »Slov. gospodarju« imajo najboljši uspeh!

se priporoča za nakup zimskega blaga priznano najcenejša manufakturna trgovina

Mirko Feldin, Maribor, sedaj Aleksandrova cesta 13

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

568

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. **Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.** Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Bolnim na golši in nadutem vratu

knjigo enega zdrav-
nika

brezplačno in
franko.

Pišite takoj na ta
naslov:

Zbiralno mesto pošte 1110

Georg Fulgner, Berlin-Neukölln,
Ringbahnstrasse 24. Abt. P. 83.

Vse brivske potreb- ščine po nizkih cenah!

Din 10.—, 15.—, 16.— brivski apar.
Din 27.—, 34.—, 50.— britve
Din 30.—, 36.—, 76.— lasostrižniki,
Copiči, mila in vse druge potreb-
ščine po izredno nizkih cenah.

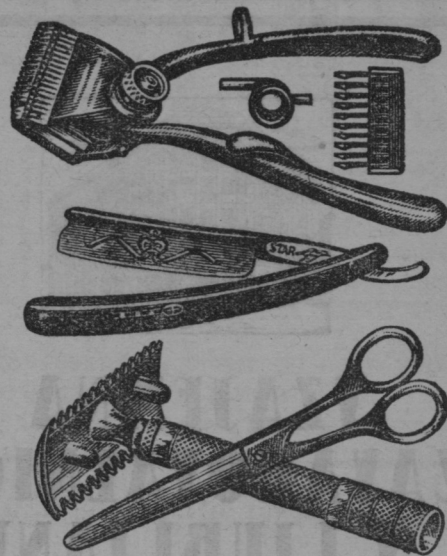
Trgovski dom

Sternecki

tovarna perila in obleke.

Celje št. 24.

Zahtevajte velik brezplačni cenik
z več tisoč slikami. Kar ne ugaja,
se zamenja ali vrne denar.

Orehe po najvišji ceni
kupi pekarna
Scherbaum, Maribor,
Grajski trg 6. 1116

Cunje, staro železje, mesing, kupfer, krojaške
odrezke, stari papir in ovčjo volno kupuje:
Arbeiter, Maribor, Dravska ulica. 650

Inserirajte!

Klobuki, čepice, nogavice po najnižji ceni pri
A. Filipančič, Maribor, Vetrinjska 6. 903

Raznovrstno železnino, cement, apno, traverze,
železne peči, nagrobne križe si nabavite po
zmernih cenah pri staroznani tvrdki **Vincenc**
Kühler, naslednik **Alfons Menz**, Maribor, pri
franciškanski cerkvi. Prepričajte se pred Va-
šim nakupom. 1077

Zimske potrebščine kupite najcenejše v trgo-
vinah Senčar, Mala Nedelja, Ljutomer, Štri-
gova. 1064

Za klobase krvavice in riževe izde-
lujemo specialno diša-
vno mešanico, katere daje klobasam dober
okus in prijetno aromo. Ako hočete imeti res
dobre klobase, poslužujte se »Aromatina«. —
Glavna zaloga »Aromatina« dišavne mešanice:
Adria Coloniale, Filip Šibenik, Ljubljana. —
Zahtevajte »Aromatina« pri Vašem trgovcu. Za
poskusne vzorce vpošljite 3 D v znamkah. 1108

Razne službene preiskave po-
trjujejo, da se more s popolno
gotovostjo uporabiti »FITONIN«
pri vseh 1021

ranah poškodbah, **hrastah**
opeklinah, **lišajih**,
črnih izpuščajih, **lišajih**,
čirih, **ranah** od lege ter pri
starih **zanemar-**
jenih **ranah**
na nogah, škrofuloznih ranah,
odprtih ozeblinah in odprtih
hemoroidih.

»FITONIN« preprečuje in-
fekcijo, ustav-
lja krvavitve, ne dovoljuje ra-
ni, da se usmrdi in jo zelo
hitro celi. — Steklenica stane
Din 20.— v lekarnah.

S pošto se morejo poslati samo dve steklenici po pov-
zetju za Din 50.—. — Poučno knjižico št. 18 pošilja
zastonj »Fiton« d. z o. z., Zagreb I-78.

Reg. pod Sp. br. 1281 od 28. VII. 1933.

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem spopolnil

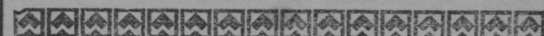
zalogo krst

(mrtvaških rakev) ter se dobijo vse vrste istih
kakor tudi vse potrebščine po znižani ceni pri

Alojzij Munda

mizarstvo v Mariboru

nasproti Magdalenske cerkve, Taborska 2. 1

Pozor!

Klobuke

dobite najcenejše pri tvrdki

Bogataj & Jane

Maribor, Gosposka ulica 3.

Izdelki samo iz lastne tovarne. Oglejte si na-
še izložbe in cene. 999

Naši javnosti!

Vse, kar dobimo gotovine iz starih posojil, izplačujemo vlagateljem s starimi vlogami v enakih zneskih.
Upamo, da se bodo te razmere kedaj boljšale.

Vse nove vloge imamo stalno razpoložljive. Vsak vlagatelj, ki na novo vlaga, lahko dobi od nove vloge
vsaki dan vso svoto nazaj. Teh vlog imamo preko 1.500.000 Din.

Vse denar, pri nas naložen, je popolnoma varen. Naše naložbe pri 15 denarnih zavodih ne bodo
utrpele nikake škode vsa naša posojila so zavarovana s hipotekami. Poleg tega imamo lastne milijonske re-
zerve, če bi tudi kaka izguba kje nastala, in končno jamči za varnost vlog v znesku 55.000.000 Din 4675 članov
s premoženjem okrog 500.000.000 Din.

Z našimi hranilnimi knjižicami se ne trguje, vsak zahteva za nje celotno svoto.

Ne nasedajte ljudem, ki se zastonj trudijo, da bi z lažmi omajali zaupanje javnosti napram našemu
zavodu.

Če tudi ne moremo sami v celoti kljubovati svetovni gospodarski in domači denarni krizi, vendar pa
smo v moči kljubovati ji tako, da bodo naši vlagatelji obvarovani vsake škode.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

**POŽAR
VLOM
STEKLO
KASKO
JAMSTVO
NEZGODE
FVONOVE
ŽIVLJENJE
KARITAS**

Vsak slovenski gospodar zavaruje se-
be, svoje in svoje imetje le pri naši za-
varovalnici. 167

Koledar Slovenskega gospodarja

Vsebina koledarja Slovenskega gospodarja za leto 1935 je sledeča:

Kalendarij od oktobra 1934 do decembra 1935
Vremenski ključ
Cirilica in latinica
Poglavarstvo katoliške cerkve
Vladarska hiša Jugoslavije
Jugoslavija v številkah
Države vsega sveta
Pošne pristojbine
Plačevanje kmetijskih dolgov
Denarstvo
Denar in delo naj se izplača v sadjarstvu
Nova doba v hmeljarstvu
Zatiranje sadnih škodljivcev
Zatiranje plevela — zvišanje pridelka
Globoko oranje pomnoži rodovitno zemljo
Koliko in v čem se izplača pokladanje tečnih (močnih) krmil kravam molznicam
Nekaj o naprednem čebelarstvu
Kako se mešajo umetna gnojila
Tabela kubičnih metrov okroglega lesa drevesa
Tabela za preračunavanje oralov in kvadratnih sežnjev v hektare, are in kvadratne metre
Tabela: Koledar brejosti
Tabela: Koliko časa traja pojatev pri domačih živalih
Tabela: Razmerje med živo težo in težo zaklane živine
Tabela: Pri zaklani živini dobimo v odstotkih k živi teži
Tabela: Prejemki } za 12 mesecev
Tabela: Izdatki }
Tabela: Zapisnik delavcev in njih plače, 6 strani
Tabela: Zapisnik plače v blagu in delu, 2 strani
Tabela: Zapisnik živalskega prirastka, 4 strani
64 strani praznega, črtanega papirja

Iz tehnike
Dimnikarski predpisi
Pravica revnih
Zastaranje pravic
Kako se pozna starost govedi
Praktični nasveti za ohranitev Vašega zdravja
Nega zob
Sejmi za Stajersko, Koroško in Prekmurje
Sejmi na Kranjskem
Tabela: Kako se določi vsebina debel in hlovov na podlagi dolž. in srednjega premera
Tabela: Kako se izračuna kubična mera okroglih debel ali klad

Vsebina sama že sili vsakega razumnega gospodarja, da si kupi ta koledar. Poleg te vsebine je pa koledar tako urejen, da služi kot povsem zadostna knjiga za vse kmetijsko knjigovodstvo in vse beležke, ki si jih v kmetiskem gospodarstvu mora vsakdo zapisovati, da ima vse v redu.

Zunanja oprema koledarja, ker je vezan v celo platno, ima priložen svinčnik, na robu odtisnjeno mero, znotraj pa močen denarni predal, je prvovrstna. Cena koledarju je Din 10.—. Po pošti ga pošljamo za Din 11.—. Najbolje je, da pišete po koledar, dobite položnico in plačate Din 11.—, ali pa nam v pismu pošljete znak za Din 11.—. — Organizirajte skupna naročila! Kdor bi bil pripravljen to prevzeti, naj se javi!

Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Sprejema hranilne vloge in jih

.. .. obrestinje najboljše

Denar je pri njej naložen po-

.. .. polnoma varno.

Za hranilne vloge jamči poleg re-

zerv in hiš nad 5000 članov-po-

sesnikov z vsem svojim pre-

.. .. moženjem!